

SAMEDI 12 MARS 1938 - SO 26

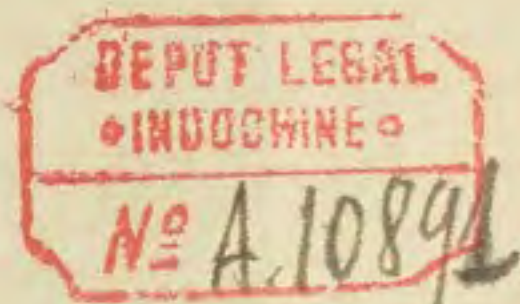
DIRECTION ET RÉDACTION
50, RUE LAGRANDE
SAIGON

Directeur: Đào-trình-Nhật

GIÁ BÁO

1 năm.....	6 00
6 tháng.....	3 00
3 tháng.....	1 60

MUA BÁO PHẢI TRẢ TIỀN TRƯỚC

mai

tuần bao ra ngày thu' bay

**HÃY MỞ MẮT! BỎ CẮC
ÔNG ANNAM DÂN TÂY!**

LÀM BÁNH VỚI GÁI

ÔNG LÊ-VĂN-DUYỆT SAU KHI CHẾT

PHAN-KHÔI

DỜI VÀ VIỆC NHÀ VĂN

THIẾU-SƠN

QUÝT LÀM CAM CHỊU

Pháp-luật của Phan-văn-Thiết

LÚC TÂY QUA CHINH PHỤC TA

Dương-sự Thủy-mạt

**Nên chém Tổng-triết-Nguyên
và Vạn-phước-Lăn**

CHÚNG TÔI ĐỌC

NGƯỜC DÒNG CỬA TỪ-NGỌC

BẠN TRẺ NGÀY MAI

Tiểu-thuyết của Thúc-Tề

Kê-hoạch 5 năm = 1933-1938

NƯỚC ĐỨC TỰ CƯỜNG NHỜ HITLER

(Coi bài trong số này)

Cả nước Đức lâu nay đều nồng lòng chú ý về việc tổ chức binh-bị của Hitler.
Đến đời mấy cậu nhỏ ngó thấy quân lính cũng say mê, muốn cho mình
mau lớn để vác súng ra trận giúp nước.

20 Truong

Pour toute Publicité en France,
s'adresser à Copublico, 9, Boulevard des Italiens - Paris 2.

Gia : 0\$12

MỚI QUA KỲ DẤU

DIA 1938

Hỏi Catalogue 1938 :
J. KELLER, Importation
72 rue Mac-Mahon - SAIGON

**Phụng - Hào
Phước - Cường
Tài - từ Radio
Hát bộ H.T. Phú**

Riverie

D. U. THI. N. HUA không cần làm quảng-cáo vì ai cũng
đã biết nó là dầu trị ba chứng rất linh-nghiem rồi.
THIÊN-HÒA-Đ. T. 208 rue Marins Cholon

ARTISTA-PHOTO

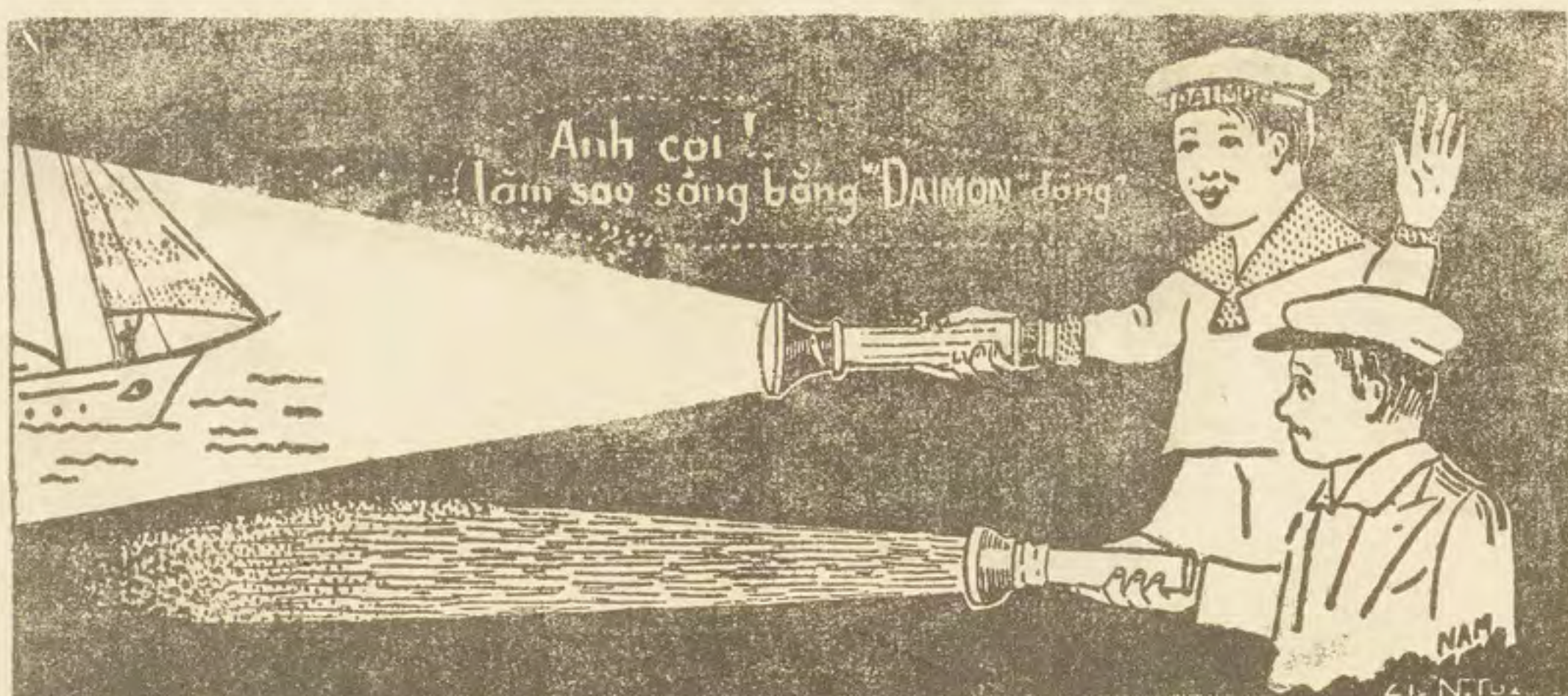
74 Bd Bonard. - SAIGON SAIGON
Téléphone 21.859

**là nhà chụp hình có
danh tiếng ở Sài-thành**

Quý vị khi mua đèn thì xin nhớ nài cho đăng hiệu DAIMON của ĐỨC QUỐC chế tạo.

PILES và BONG
cũng phải nài cho
đăng hiệu DAIMON
vì rất bền lâu,
dùng được lâu.

• Cần dùng đèn
cốt là đăng sự
sáng tỏ rõ, mà
nhứt là sáng cho
thật xa; thì Q. V.
V. nên chọn DAI-
MON thì sẽ đăng
vừa lòng và không
uổng tiền vậy.

Agents Exclusifs pour l'Indochine :

TAN-KIET dit Y-O-AN } 34, Rue Marchaise Cholon
40-41, Quai Norodom, Phnom-Penh

Mlle T. QUY, tốt-nghiệp khoa-học điểm-trang tại Paris

Răng đẹp, Da mịn

Chỉ giúp 10 bài Massage (thoa nắn) theo khoa-học nước Mỹ tự ý làm lấy cho thêm đẹp. Có các máy Âu Mỹ từ sửa
SOINS DE BEAUTÉ ANGLAIS & AMERICAINS MASSAGE & MAQUILLAGE MODERNES, ÉLÉGANTS

Biểu một hộp kem, phấn, chì, son hay brillantin : Oyster (Con Hên) Houbigant, Tokalon, Cheramy, Dixor, Duvéla, Lanselle,
Yardley, Guitare, Arcancil, Gorlier, L'Oréal, Bourjois, Lenthéric, Coty, Forvil, Orsay, Rosémail, Eclador, Cutex, Luxuria,
Lesquendieu, Klytia, Innoxa, Epilopaster, Simon, Faber, Lanvin, Ricils, Rimmel hay Roger vân vân. Nên mua từ 6poo trở lên.
Răng trắng sữa thêm trắng bóng đẹp, bằng máy op50 op90 và Email-dent (chất men răng) 1p80, 2p80, 5p80, 10poo. Răng
đen đánh trắng bằng máy 2p80 và Email-dent : 3p80, 4p80, 5p80, 10poo, 20poo. Răng trắng đẹp bóng, đánh rất êm không đau.
Kể răng và răng bàm đánh trắng hết bằng máy tối-tân Âu Mỹ, có Email-dent thì dầu ăn trầu, hút thuốc cũng không vàng.

Da trắng mịn tươi đẹp mãi 2p00, 3p00 một hộp

Tóc dài nhuộm đen, hung và bạch-kim, tóc rụng, rụng lông, gàu, lông mi dài cong, trắng cá, (khởi nhàn, không còn vết thâm,
không phát lại) hồi sách, nốt sần nơi mắt, đều giá 1poo 2poo 3poo một hộp. Tóc mọc, giảm má, tàn nhang sạch hẳn, sọc, lông
mày mọc thêm, vết son trên da, ếm nếp, nốt vú (tròn đẹp mãi) đều giá 2poo 3poo một hộp. Nứt ruồi, hạt cơm, răng trắng, né
da, op50 1poo một hộp. Trị da nhàn, nước nhỏ mắt đẹp sáng, đều giá 1poo 2poo một hộp. Thuốc trẻ đẹp lại tươi da, xanh tóc
(uống) 2poo 3poo một hộp. Màu phấn, màu da lựa dùng rất hợp. Nhíp, dao, kéo, Massosein 18poo, mặt nạ cao-su, đồ uốn tóc
giá 1p80, 2p80, 26poo máy uốn lông mi op90. Rất đủ đồ sửa sắc.

Ở xa xin gửi lãnh hóa giao ngân, lấy hàng ở nhà giặt thép
hay ga rồi trả tiền tại đây. Hồi gì xin kèm tem để trả lời
MỸ-VIÊN AMY, 26, PHỐ HÀNG THAN, HANOI

Lương-vệ cơ Cấp bằng
Chánh-phủ chứng nhận

COI MẠCH

lâm nghĩa, cho toa không ăn tiền

MỖI BUỔI : Sáng 9 giờ tới 12 giờ
Chiều 3 giờ tới 6 giờ

Chuyên trị : ónh eo lao tổn,
12 chứng con mắt, các chứng
Phong Ban, Bình Phong tình bình
rét lâu ngày

Đàn bà : Đường sinh nguyệt,
Thai nghén, sang hân.

Chuyên trị bệnh con mắt : Phong
Ban, Đẹn, Ghê, vì đã kinh nghiệm
trên 30 năm nên dám làm cam
đoan, khỏi lo tiền mất tật còn

Bồn-đường khai sáng từ năm
1868 đến nay, chuyên môn chữa
thuốc đã 3 đời rồi, trước đến đáp
cho thân chủ xưa nay an giúp
ích cho đồng bào.

Y khoa học-sĩ NAM-SANH
Nhà thuốc ÍCH-NGUYỄN-ĐƯỜNG

295, Rue Paul Blanchy
prolongée Phú-nhuận - SAIGON

**LAIT
LE PATRE**

OVOMALTINE

R. MOITTESSIER-SAIGON

MAI

XIN NHỚ = Giá báo 1 năm 6\$00, 6 tháng 3\$00, 3 tháng 1\$60
Nhà báo số 150 đường Lagrandière SAIGON

Chung quanh vụ tuyên-cử Thân-sĩ Nam-kỳ

HÃY MỞ MẮT! BỐ CỬ TRI ANNAM DÂN PHÁP

N GÀY 3 Avril tới đây đã phải đổ biết bao nhiêu máu, sẽ có cuộc tuyên-cử bố biết bao nhiêu xương thịt thân-sĩ Nam-Kỳ. Cứ trong các chiến tuyến Somme, như lệ thường xưa Marne, Champagne, vân vân, bởi vậy nên mới có những tên lưu truyền tới ngày nay, như là Đỗ-hữu-Vị, Trần-thanh-Cần, Bùi-duy-Thanh, Huỳnh-quang-Tiên, và chánh-phủ cũng nhìn nhận cho là họ đã làm đủ phận sự vậy. Thế nhưng đến khi hưởng lợi thì nào có thấy họ được chen vai vô đầu, nào có thấy ai kể đến họ đâu. Ta thử liếc mắt dòm vô các công sở thì thấy nhan nhản những người da đen da đỏ, chứ có mấy khi gặp được một người da vàng ngồi giữ một chức phận làm đầu phòng, đầu sở? Ồ! Annam đồ bằng cũ-nhơn, tấ-sĩ, mà không xin làm được biện gác đường, phó lục sự, trưởng tòa, còn người da đen không có một tấm giấy lộn nào thì lại làm được mấy chức phận ấy một cách dễ dàng, nghĩ có buồn hả cho mình hay không?

Theo thiên-ý của chúng tôi, nếu nghĩ như thế là lầm, vì chức thân-sĩ Nam-kỳ, rất có ảnh hưởng đến số-phần của dân chúng annam, nhà ngôn-luận như chúng tôi không thể nào bỏ qua đi cho được. Càng không thể bỏ qua vì trong số 2.500 cử tri có đến hơn 600 người annam dân Pháp, hầu hết là những bậc thượng-lưu trí thức, những tay thanh-niên hữu-học, nghĩa là tất cả những người có một cái trách nhiệm to tát trong tiền-đồ của xứ sở quê hương.

Gần đây, một nhà ngôn-luận có tên tuổi lại là dân Pháp, ông Phan-văn-Thiết, có viết một bài xả-ùan trong tuần-báo chữ Pháp « Blanc et Jaune » kêu gào cử-tri annam dân Pháp phải đồng tâm hiệp lực với nhau để gây nên một đoàn thể mạnh mẽ, đủ thế-lực mà cưỡng bách vị thân sĩ Nam-Kỳ phải coi quyền lợi của dân xứ này làm trọng. Lời lẽ hô hào thống thiết của Phan-quân rất đáng cho chúng tôi chú ý. Nhất là mấy tuần sau đây, chúng tôi cũng bày tỏ cái ý kiến ấy mãi.

TỜ báo này không có thiên vị về đảng phái hay giai-cấp nào cả, nó là một cơ quan chung của quốc dân Nam-Việt, cho nên ngày nay trong lúc bình vực quyền lợi của một nhóm đồng bào, nó không ngần ngại gì mà không lên hơi cất tiếng.

Người annam dân Pháp toàn là người mà ông cha dày công giúp chánh-phủ hay là người có học vấn cao thâm, đỗ đạt ở các trường đại học Pháp-quốc. Đối với các giai cấp khác trong nước, gì thời gì ta hãy tạm gác lại một bên, chờ đợi với các bạn cử tri dân Pháp, chúng ta tức là có cả quyền lợi chung có cái phận sự phải bình vực cho họ.

Iâu nay, nói cho đúng, họ rất bị bạc đãi. Khi nào có giặc có giã, họ cũng đều bị diên, y như các dân Pháp khác. Trong trận giặc Âu-châu 1914-1918, họ

cử-tri lại mà bàn tính. Nào các ông trạng-sư Trịnh-Đình-Thảo, Lê-văn-Kim, Nguyễn-Thanh-Khiết, nào các ông cử-nhơn Phan-văn-Thiết, bác-sĩ Nguyễn-văn-Cao ở đầu, các ông hãy đứng ra thực hành cái sáng-kiến ấy đi.

Mạnh hay yếu, được người kính nể hay khinh khi đều do nơi các ông biết dẹp cả mọi sự hềm khích tư riêng để mà chung lưng đấu cật hầu cùng nhau thảo bản « yêu cầu », bắt buộc vị thân-sĩ nào cầu cạnh lá thăm của mình thì phải cam-đoan sẽ bình vực hẳn hoi các vấn-đề trọng yếu của xứ ta ở trước Hạ-nghị-viện Pháp.

T. V.

S. O. S.

**Cùng chur vị đại-lý ở
Gò-công, Biên-hoà,
Long-xuyên, Rạch
giá, Nhatrang,
Phan-thiết**

Chắc chur vị bạn việc
lắm, nên một hai tháng có,
ba bốn tháng có, chưa làm
relevé gửi về nhà báo tiện
làm sổ sách. Vậy nay xin
chur vị làm ơn gửi trả trong
tuần, bốn báo đa tạ.

**Cùng chur vị độc - giá
chưa trả tiền báo**

Xin chur vị cần kíp giúp
cho, nhà báo trông đợi và
cảm tạ.

Có ít vị mãn hạn 6 tháng
hay ba tháng, viết thư đình
mua hạn mới, nhưng còn
tiền báo cũ, vậy xin nhớ
sai gia-nhơn đi mua man-
dat trả dùm bốn-báo.

M.

Kính cáo độc-giã Hậu-giang

Bốn-báo cổ - động - viên, M. Phạm-thành-Chiêu vì hôm trong tết đến giờ ngoạ-bệnh nên không đi viếng chur độc - giá được.

Nay M. Chiêu đã bình-phục như thường, khởi-sự từ bữa nay lên đường đi thăm viếng chur vị độc-giã ở các tỉnh Hậu-giang, vậy xin chur vị độc-giã chiếu cố, bốn báo xin cảm tạ

MAI

CON ĐƯỜNG TỪ NGHỆ-AN QUA LÈO

Xta có một con đường mang tên một bà Hoàng - hậu nước Bỉ (Belgique).

Ấy là con đường từ Phủ-Diễn (Nghệ-an) đi thẳng sang Lèo mới đắp xong, mà hôm 7 Mars rồi quan Toàn-quyền Brévié đã làm lễ khánh thành, luôn dịp dựng tượng kỷ niệm Hoàng-hậu Astrid và lấy ngay tên Hoàng-hậu để mạng danh kỷ niệm cho con đường ấy.

Cũng có lai-lịch cho ta nên biết.

Nguyên là hồi năm 1932, Đông-cung Brabant nước Bỉ cùng bà Hoàng phi đi du lịch thế giới có ghé qua viếng cảnh Đông-dương ta. Lúc ấy con đường này mới phởng, còn gồ ghề hiểm trở lắm. Chính hai vợ chồng Đông-cung nước Bỉ ngồi xe hơi đi từ Nghệ sang Lèo, trên con đường này trước hết.

Cách hai năm sau, Đông-cung Brabant lên kế vị Bỉ-hoàng, tức là vua Léopold bây giờ, còn bà Hoàng-hậu Astrid, như một cuộc đi chơi bằng xe hơi mà ngộ nạn qua đời.

Nay con đường này hoàn thành, chánh phủ Bảo-hộ ta muốn kỷ niệm cuộc du-lịch trước và tỏ tình Pháp-Bỉ thâm giao luôn thể, nên mới dựng tượng kỷ-niệm bà Hoàng-hậu Astrid ở đầu con đường đó và đặt tên nó là con đường Hoàng-hậu Astrid vậy.

Bữa 7 Mars quan Toàn-quyền Brévié tới làm lễ khánh thành rất long trọng. Đức Bảo-đại có phái quan đại thần ra dự lễ. Có cả đại-sứ Bỉ ở bên Xiêm sang dự, và có lãnh sự Bỉ cùng lãnh sự Thoại-diễn nữa. Vì Hoàng-hậu Astrid là công chúa con vua Thoại-diễn.

Hình trên đây là di-tượng của Hoàng-hậu Astrid. Hai trẻ nhỏ tức là thái tử và công chúa nước Bỉ vậy.

CHUYÊN PHIÊM

Làm bánh với gái

TUỔI thanh-niên là tuổi ưa làm bánh, đầu ở xứ nào cũng vậy.

Người ta đến thời-kỳ ấy, huyết khí đang mạnh, những tánh hảo thắng và tự-ái đang nồng nặc, luôn luôn tưởng mình là hơn, khoe mình là giỏi, chứ không chịu thua ai bao giờ. Rất ít cậu nào trẻ tuổi mà biết giữ mình điềm đạm và tự chế được cái tánh hảo thắng của mình.

Nhưng làm bánh không phải sự xấu, nếu như bạn trẻ biết làm bánh cho giống nòi, làm bánh cho quốc-gia xã-hội, làm bánh về khi tiết về thông-minh; tóm lại làm bánh cách sao cho đời biết mặt

mình, noi gương mình, chắc hẳn người ta cầu mong cho thanh-niên có việc làm bảnh.

Anh em thanh-niên mình cũng ưa làm bánh hết hồn, song khéo lắm chỉ được năm ba phần trăm là biết làm bánh như cách vừa nói trên đây, còn thì 96% kia chỉ thích làm bánh với gái.

Chứ g tôi không hiểu được tâm lý của mấy cậu sao lại ưa cái lối làm bánh ấy? Vì theo chúng tôi suy nghĩ, lối làm bánh ấy chỉ có lỗi vốn luôn, chứ không khi nào được lợi.

Báo Tân-Tiến mới thuật chuyện một cô 16 tuổi, nhưn bữa cha mẹ đi khỏi, mời mấy bạn trai gái lòi xóm lại nhà mình đánh bài ăn thua bằng hột diên, để nướng ăn chơi. Nói đám có hai cậu thanh-niên cũng muốn làm bánh để cho cô no để ý, thanh ra sự

TRONG VU'ÒN BÔ-RÔ NĂM NAY

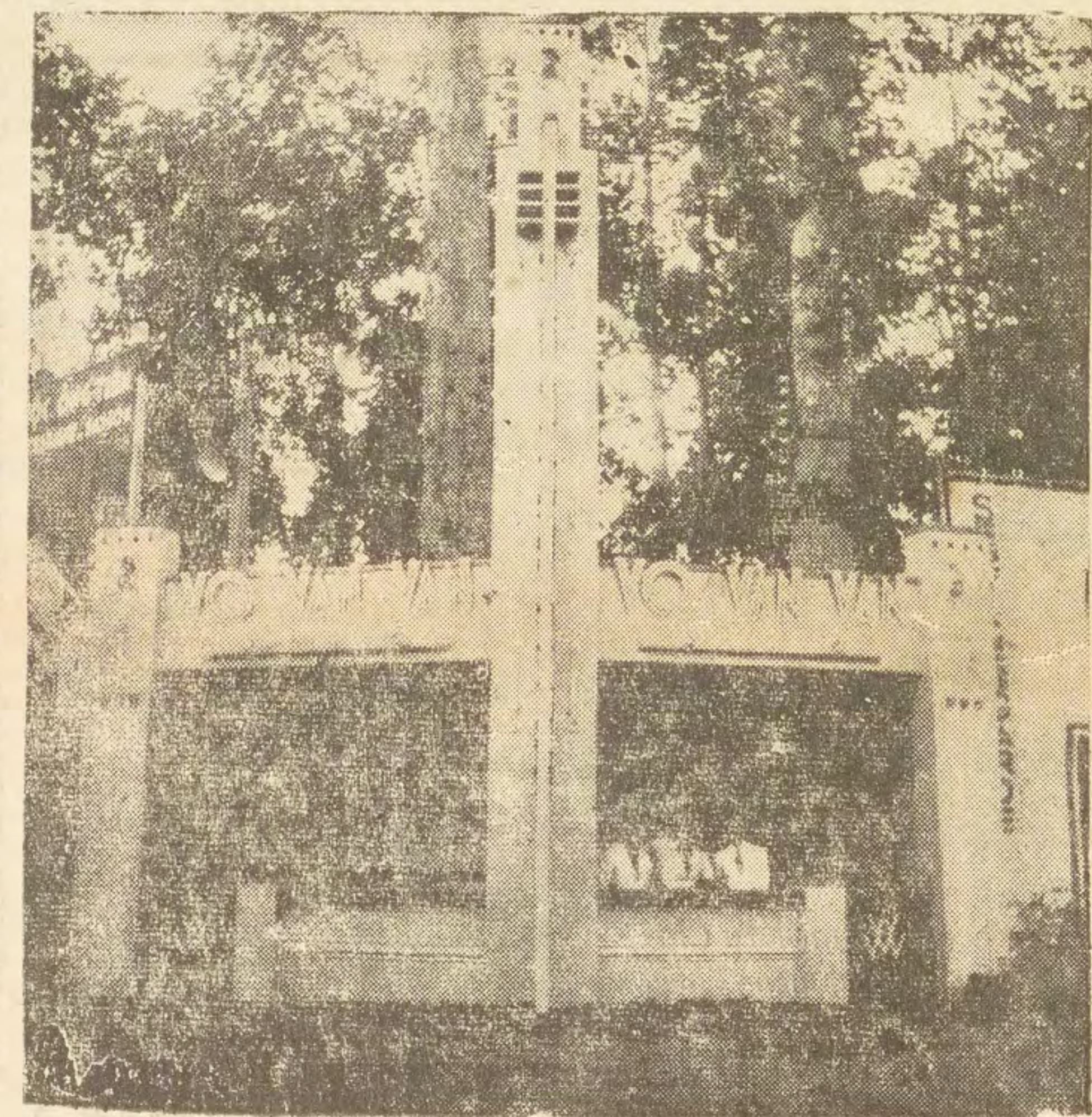
ÁC gian hàng tây nam thi nhau cất rất công phu và tốt đẹp, nhứt là Descours & Cabaud, Nestlé, Võ-văn-Vân, Quận-chúa. — Chỉ hềm vì đất hẹp người đông, cát bụi bay lên mịt mù, làm cho người ta đi xem Hội-chợ Bài-lao mà hít phải trùng lao không chừng.

HỘI chợ Bài-lao năm nay, ta phải nhận thấy đặc sắc hơn mấy năm trước rất nhiều. Và, nên gọi là một cuộc Chợ-phiên hằng năm thì đúng hơn. Cứ xem quang cảnh hơn ba trăm gian hàng thì biết: người ta dám bỏ bạc ngàn ra để kiến trúc, thi nhau làm cho tăng vẻ long lẫy, sản lạn cuộc Hội-chợ. Tôi muốn nói là một cuộc thi làm quảng-cáo thương mại cũng được. Trong khu vực Hội-chợ Bài-lao, người ta chia ra nhiều con đường đi vòng quanh, mà lấy tên mỗi xứ đặt tên là đường Saigon, đường Trung-ky, đường Lào, đường Trung-quốc v. v... sự mạng danh ấy rất có ý nghĩa.

Các gian hàng kiến trúc đều tốn công phu và có vẻ mỹ thuật. Như viện Sưu-tầm canh nông, sở Kiểm-lâm, trường Bách-ngệ, sở Thủy-binh v. v... đều là những gian hàng kiến trúc rất đẹp, tốn kém không phải ít; bên trong lại chia ra từng bộ phận có ngăn nắp thứ tự. Trong các gian hàng lớn nhứt như Descours et Cabaud chiếm hết một góc đường, làm toàn cây Isorel sơn màu, bắt đèn, lại bắt vòi nước cho chảy dưới ánh đèn, trông rất ngoạn mục. Gian hàng này chỉ để một vài kiểu máy móc và máy ướp hơi lạnh (Frigidaire). Vào bên trong gian hàng mát lạnh cả người khiến mình có cảm giác ở trong một xứ lạnh.

Kể đây là gian hàng của hãng sữa Nestlé. Đến đây ta phải nhận thấy hãng Nestlé bao giờ cũng dám làm quảng cáo một cách rộng rãi. Bên ngoài, một bên bày các kiểu sữa, Chocolat và sữa bột v. v.. Một bên để một con bò có máy tự động ngoắt đuôi, ngoài cổ và cất tiếng kêu như con bò thật. Phía trong gian hàng riêng để những máy móc làm kiểu mẫu cho người ta biết đại khái từ cách chế tạo, cách lọc sữa cho tới vào hộp, vào thùng ra thế nào. Mỗi kiểu cách đều có máy chạy, người ta được thấy rõ ràng, ai cũng thân phục rằng hãng Nestlé đã chịu tốn phí rất nhiều. Có vậy một năm hãng ấy mới sản xuất được trên 500 triệu hộp sữa đặc, 17 triệu hộp sữa bột, 60 triệu kilos cho-colat bán khắp thế giới.

Gian hàng của hãng đường Hiệp-Hoa cũng có vẻ đặt-biệt riêng. Dưới một cây dù màu hồng to lớn, vây tròn như vành nguyệt, trong để bán trà bánh chung quanh để bánh kẹo, các thức chế tạo do hãng đường Hiệp-hoa làm ra, chúng tôi thấy quý bà Dubois, Marty, Du Pasquier đứng bán. Bên cạnh đó là gian hàng Quận-Chúa của M. Trần-v-Đỉnh. Gian hàng này tuy nhỏ nhưng kiểu kiến trúc và cách chưng dọn có vẻ mỹ thuật, có ý nghĩa.

Gian hàng Võ-văn-Vân

Nhứt là nội dung. Sơn toàn một màu hồng thắm lại đặt kiếng chiếu tử-vi, trông rõ có chớp nháy như ánh chiếu hột xoàn vậy. Bề cao đến 16 thước, trên có đề tượng Pagès phu nhơn cầm một cây cờ, che đỡ cho một đứa nhỏ; thật là bài tỏ ra được ý nghĩa cuộc Hội-chợ bài lao.

Kể tới gian hàng của nhà thuốc Võ-văn-Vân ở Thudaumot, là nhà thuốc vừa hay vừa lớn nhứt Nam-ky, ai mà không biết. Gian hàng cũng cất toàn cây Isorel, rộng rãi, khoan khoái mới ngó tuy đơn sơ, nhưng không vì thế mà giảm cái vẻ mỹ-thuật đi chút nào. Cách chưng bày những hộp thuốc

màu này sắc kia càng tôn thêm vẻ đẹp lên.

Tới gian hàng của nhà Faat-Lee chuyên bán riêng máy vô-tuyến-diễn hiệu Stnaut Warner và Pile Bond của Hoa-ky. Hiệu này lại còn có chừng một cái máy mới, lạ nhứt là cái máy để cuốn bụi hiệu Stakool cũng của Hoa-ky chế tạo. Máy này dùng để trong nhà làm cho có hơi lạnh, và bao nhiêu bụi bặm đều bị nó rút vào trong những tấm vải thấm nước; trông rất tinh xảo và giản tiện.

Ngoài ra còn nhiều gian hàng khác làm thêm tốt đẹp Hội chợ, như những gian hàng của nhà Aspar, Philco Radio, Denis Frères, Comptoirs généraux, Gazauto, Pile Bond và Tonikola. Mỗi hiệu đều có một kiểu mẫu riêng, một vẻ đẹp riêng, tuy đơn-giản nhưng có mỹ-thuật. Nếu người không có

— Tôi nghiệp! Chờ chi nhà tôi còn sống thì thân tôi đâu phải đi xin như thế này!
— Chắc vợ anh hồi trước giàu lắm hả?
— Đâu phải! Nếu nhà tôi còn sống thì nó bị gậy đi xin thế tôi chứ.

MỘT SỰ LẠ XƯA NAY IT CÓ TRONG 5 NĂM TRỜI NGHIÊN CỨU

NHA NỮ TIÊN TRI RA DÒI

HOÀN VẬN-MẠNG. COI SỔ THEO KHOA-HỌC

Nếu ai muốn biết rõ tương lai cho được chắc chắn. Thân thế từ nhỏ chí già, sự nghiệp, tình-duyên, chồng con, tật bệnh ra sao? Đời mình sao giàu hay nghèo? Thời mình thọ hay yếu? thì nên tìm đến nhà nữ giáo-sư NGUYỄN-THỊ NGUYỆT-TIÊN N° 123 rue Colonel Boudonnet SAIGON (dọc theo đường xe lửa) mà hỏi thì được tường tận. Có đoán chắc chắn không sai.

TIẾP KHÁCH TẠI NHÀ:

Buổi mai từ 8 giờ đến 11 giờ. Chiều từ 3 giờ đến 6 giờ. Tối từ 8 giờ đến 9 giờ.

GIÁ TIỀN COI NHƯỚT ĐỊNH:

Coi 2 năm 1p.00. Coi 5 năm 2p.00. Coi suốt đời 3p.00.

Ở xa chỉ cần cho biết tuổi tên, và lấy một miếng giấy trắng tự tay gạch 3 đường mực lên trên rồi cho vào bì gói đến cho cô NGUYỄN-THỊ NGUYỆT-TIÊN, kèm theo mandat bao nhiêu tùy ý muốn coi mấy năm. Trong 7 ngày sẽ có thư trả lời.

Người ta đi xem cũng đông mà đầu cơ đứng đôi hai cắt hai xu đua nhau chơi các trò cũng lắm. lấy một đồng góc tư. Cách vô Hội chợ năm nay có sự mới cửa mới bày như thế nhiều người lạ hơn nữa là có hai đường bờ ngõ không biết thành ra mấy xe lửa nhỏ chạy quanh hội chợ. cửa mà không đủ cho người ta vào. Tuy có cò linh canh gác, giữ gìn trật tự mặc lòng nhưng người ta chen lấn quá, đến đôi có người phải bị đối đãi một cách tàn nhẫn, và còn bị mất cắp móc túi là khác.

Nói đến confettis và serpents thời thì không khác những cơn mưa ngũ sắc làm cho cuộc vui của giai nhơn tài tử càng nao nức ớn ập vô cùng.

Đêm đầu người ta đi xem động hết sức. Đến đôi cửa vô ngã đường Tabert, hề mạnh ai nẩy chen, đàn bà con nít bị xô đẩy kêu chu-chéo. Có một số đông phải đi về, không thể chen vào được, một điều bất tiện là người đi coi không phải mua giấy — vì giấy vô cửa không đủ bán — nên chỉ bỏ hai cái, thứ cất «góc tư» vào trong cửa mây, thì mới vào được, nếu bỏ hai cái nhỏ thì máy cửa không mở cho mà vô. Có bọn khách trú vậy.

Đ. C.

TẾT GẦN TỚI KHÔNG GÌ QUÍ BẰNG TẶNG BẠN, MỘT CÂY ĐƠN GUITARE HOẶC MANDOLINE MUA TẠI HIỆU:

MAITRE LUTHIER

119, LAGRANDÈRE - SAIGON

N.B. — Coi chừng đồ giả mạo

VÀI TRƯƠNG LỊCH SỬ CÂN ĐẠI

ÔNG TẢ-QUÂN LÊ-VĂN-DUYỆT SAU KHI NHẢM MẮT

Phan-Khoi

hơn; mà về việc cai-trị, việc tháng bảy, ông Duyệt lâm bệnh ngoại-giao, ông cũng tỏ ra mình mà mất tại lý sở, thọ sáu mươi là có kinh-luân, có mưu lược chín tuổi. Được t n, vua ban hơn các bạn đồng-liên.

Sau khi trong nước giặc-giã yên rồi, suốt một trào Gia-long, từ năm đầu cho đến năm thứ mười tám, ông còn lập nhiều công-trạng nữa. Trong những năm ấy, bốn lần ông đi dẹp giặc mọi Đả-vách ở Quảng-ngãi, đắp một bờ lũy nam giáp Bình-định, bắc giáp Quảng-nam, đầu đến 37.497 trượng và lập ra sáu cơ binh ở đó để ngăn-giữ, làm cái cơ-sở cho sau này cha con ông Nguyễn-Tấn Nguyễn-Thân nhân đó mà được thành-công trong cuộc binh-mạn.

Lại một lần, hai trấn Thanh-Nghệ nhơn đối-kém nổi giặc-cướp lung-tung, vua sai ông ra kinh-lược không bao lâu thì được yên-ôn. Quan-hệ hơn hết là vào năm Gia-long thứ mười một, vì có việc đối-phó với Xiêm-la, ông phải ra làm Tổng-trấn Gia-định, lại kiêm luôn hai trấn Bình-thuận và Hà-tiên nữa, nhờ ông có chuyển đi ấy nước ta mới bắt đầu lập bảo-hộ ở xứ Cao-miên.

Sau khi vua Thế-tổ thăng-hà, trong nước thấy hiện ra một tinh-thể khó-khăn. Bấy giờ cuộc trị-an của mười hai tỉnh Trung-kỳ không lấy gì làm quan-ngại lắm. Quan-ngại nhất là Nam, Bắc hay kỳ: Bắc-kỳ thì lòng người nhớ nhà Lê còn chưa dứt, Nam-kỳ thì luôn luôn đụng-chạm với thế-lực của nước Xiêm. Giữa khi ông vua sáng nghiệp đã qua đời, ông vua kế-thế còn chưa có oai-vọng đủ cho người ta tin. phước, nếu chẳng nhờ sức trấn-áp của mấy vị trọng-thần thì làm sao giữ hai miền lãnh-thổ rộng lớn ấy cho yên-ôn được? Vì đó mà tháng năm Minh-mạng nguyên-niên, ông Lê-văn-Duyệt lại vào làm Tổng-trấn Gia-định cũng như ông Lê-Chất ra làm Tổng-trấn Bắc-thành.

Ông Duyệt làm Tổng-trấn Gia-định lần này không phải chỉ cai trị một tỉnh Gia-định mà cai trị luôn cả xứ Nam-kỳ. Hết thấy những việc cất đặt quan-lại, những việc xử-tri xứ Cao-miên và giao thiệp với Xiêm-la, vua đều cho ông tiện-nghỉ từng-sự. Cho nên ông tuy làm Tổng-trấn chớ kỳ thực cũng như một vị phó-vương, chuyên quyền riêng một cõi.

Gánh cái trọng trách ấy mười ba năm, đến năm Minh-mạng thập tam, ngày ba mươi

người bộ-tướng như người Chăm ta há chẳng từng thấy luôn luôn đương ngồi chồm-hồm trên nóc xây ra trên lịch-sử? Bên Tàu nhà, dưới đất có đồng tiền. thì Hán Cao-tổ, Minh Thái-tổ; Linh bắc bang lên để bắt, thì bên ta thì vua Lê-Lợi: các vua người ấy hiển đầu mắt, mà đồng ấy đều đã nhai tâm chém-giết tiền thì còn đó.

Lại lần khác, một ông già ăn-mặc nhà quê, cầm cái bầu, không biết từ đâu đến, nói với người canh cửa rằng hãy vào

thừa với Lê-văn-Mỗ, chủ-tướng của mây rằng có ta là bạn cũ khai cơ. Vì sau khi đánh nhau đến thắm. Người giữ cửa lấy làm lạ, vào thưa. Ông Duyệt vào tay rồi, các ông bề-tôi ấy bấy ra mời vào. Ra đến cửa thì ông già đã đi mất. Đuổi theo đến bờ sông, thấy ông già hồ thắm rằng mình mới vừa đương rửa cái bầu, nói với người lính rằng: « Ta muốn đủ người lính rằng: « Ta muốn đủ, đủ không sạch được! » Nói xong, đi mất; không biết đi đâu. Người lính ấy về thưa lại. Ông Duyệt nói rằng:

— « Á! đây lại ông tiên nào trên ta chớ chi! »

Sau đó vài ngày, ông Duyệt đau sơ-sịa mà mất.

Sau khi ông mất, sở nhà riêng của ông ở Xuân-hoà, hay hiện ra các thứ yêu-quái. Tại đó, người hà đào một cái giếng, thấy nước sôi lên như máu, không thể uống được. Lại có hai con gà trống đẻ ra hai cái trứng, cứng như cục đá. Hết thấy các việc ấy thấy-bói bầy giờ đều cho là việc biến phi-thường; đến sau, cái án lớn này là tiên-triệu của cái tai-họa ấy. Đó là lời của sách Liệt-truyện.

Sau ông chết mười một tháng, nghĩa là qua tháng năm năm sau, Minh-mạng thập-tứ niên, Nguyễn-Hựu-Khoi cử thành Gia-định làm phẫn, chống lại quan-quân, ấy là ngày án phát.

Từ xưa những bậc anh-tài thừa lúc loạn-ly, giúp một vị vua sáng nghiệp, đến khi thành-công, thiên-hạ thái-bình vô-sự rồi, họ thường hay chuốc lấy cái họa diệt-vong vào mình. Những cái án tru-lục công-thần,

ta há chẳng từng thấy luôn luôn xây ra trên lịch-sử? Bên Tàu thì Hán Cao-tổ, Minh Thái-tổ; bên ta thì vua Lê-Lợi: các vua ấy đều đã nhai tâm chém-giết chính những kẻ đồng-công như thế với mình mà chẳng gồm tay.

Sự ấy chẳng lấy gì làm lạ hết, nó đã thành ra như một cái công-lệ ở các triều quân-chủ khai cơ. Vì sau khi đánh nhau trăm trận, cướp được ngôi báu vào tay rồi, các ông bề-tôi ấy không khỏi ý mình có công; còn nhà-vua cũng không khỏi hồ thắm rằng mình mới vừa được lên ngôi thiên-tử. Thế rồi do ý mình sinh ra kiêu-tùng, do hồ thắm sinh ra hiềm-ky nhau. Lại thêm những người ấy đều là tay võ-tướng, ăn một cục, nói một hòn, trong cơn chinh-chiến còn có thể lược cái phân quân thần để dung nhau cho được việc; đến khi triều-đình đã lập, bọn Văn-thần chưng-bày lễ-nghĩa ra, rồi những kẻ quen thói thô-lỗ kia động ra bực sai một bước là thất nghi, hờ ra nói lỡ một lời là phạm thượng, dễ lắm mà đưa đến chỗ chết!

Công-thần trào Nguyễn, bọn ông Lê-văn-Duyệt tự nhiên không ra ngoài cái công-lệ ấy. Ta chỉ còn lấy làm lạ một điều rằng sao ông ấy không bị tội ngay hồi còn sống như bọn Hán-Tín, Bành-Việt, công-thần của nhà Hán; Lê-Sát, Lê-Ngân, công-thần của nhà Lê; mà lại đợi đến sau khi chết mới gây nên cái họa tày đình?

Đã đành khi ông Duyệt chết rồi việc mới phát ra, nhưng bao nhiêu những điều người ta trưng ra để buộc tội cho ông, đều đã tồn tại sờ sờ giữa lúc ông còn sống. Những điều ấy không là tội ở lúc sống mà là tội ở lúc chết, là nghĩa làm sao? Những điều ấy mà là đáng tội thì sao người ta không hạ-ngục ông Duyệt mà chém đi trong khi ông đương làm Tổng-trấn?

(Còn nữa)

ĐI CHƠI CHỢ LỚN DỰ TIỆC TRUNG-HOÀ

Ai đi đi tới Chợ Lớn, mà chẳng đề bước lên « Thái-Hồ-Lầu » thì cũng thiệt! Vì chốn này: đã dành sẵn đủ thức soạn-trần hải-vị, để cho ta cùng bạn-hữu năm ba đánh chén trong khi nhàn-hạ, chẳng những món ăn đẹp miệng, thức uống đủ mùi, mà lại một tòa nhà nguy-nga; lầu cao sảnh rộng; Có vườn hoa đẹp, có gió thanh-tân, muốn an-bộ đương-xa, lại sẵn sàng thang điện. Ta có thể đến đây:

Khi chén rượu, khi cuộc cờ, (có đề sẵn cờ tướng);

Khi xem hoa nở, Khi chờ trăng lên!

Thật là vô-cùng hứng-thú, lắm điều thanh-tân!!

@@@

Ban ngày từ 12 giờ trưa đến 3 giờ chiều

Có bán trà, bánh, mỳ, cháo để điểm-tâm; theo giá kinh-tế. Có cá-nấu trời giọng du-dương, giúp vui cho quý khách.

Lành tiếc lễ đám, đề đãi đàng khách-quí, phòng huê rộng rãi, tiện lợi nhiều bề. Xin quý-khách chiếu-cổ, ắt sẽ đẹp lòng!

« THÁI-HỒ TỬU-LẦU »

284, Rue des Marins 284

Téléphone Automatique N° 30351, CHOLON

Không có
thư sà-bong
nào tốt hơn

Savon VIET-NAM

dùng đồ tôn
mà lại sạch
sẽ và thơm.

ĐỜI VÀ VIỆC CỦA NHÀ VĂN

CỦA THEO-SO'N

II

GẦN đây người ta hay nói đến những thuyết hoa và có khi còn vì nó mà « Nghệ-thuật vì nghệ thuật » và « Nghệ-

thuật vì nhơn-sanh ». Đã có bao nhiêu cuộc bút-chiến kịch-liệt với những lý-luận khó-hiểu và khó nghe.

Nay tôi cũng muốn đề-cập những vấn-đề đó nhưng chỉ là để nói tiếp vào câu chuyện của tôi.

Tôi đã nói đến những nguyên-nhơn tạo thành nhà nghệ-sĩ. Lễ tất nhiên là tôi phải đi đến chỗ « vị nghệ-thuật » trước hết.

Những nhà nghệ-sĩ có tài và thành-thiết chẳng mấy khi để những chuyện cái-tạo xã-hội, cổ động dân-tâm lên trước cái khuynh-hướng tự-nhiên của mình, vì nghệ-thuật mà phụng-sự nghệ-thuật.

Mang danh là một nhà nghệ-sĩ mà không thêm quan-thiết đến nghệ-thuật, cầm cây viết chỉ nói là để làm việc cho đời mà chẳng kết-cấu được một công-trình nào xứng đáng là công-trình nghệ-thuật. Như thế thì cái việc cho đời chưa chắc đã có ảnh-hưởng lớn-lao mà cái sự nghiệp văn-chương đành chỉ tầm-thường thấp-thỏi.

Đầu là « nghệ-thuật vì nghệ-thuật » hay « nghệ-thuật vì nhơn-sanh » thì cũng phải là một nhà nghệ-sĩ đã. Mà đã là một nhà nghệ-sĩ thì trước hết phải trau-dồi nghệ-thuật, sống vì nghệ-thuật, cho nó là cái cứu-cánh trước khi dùng nó làm cái phương-tiện cho mình.

Trước kia Victor Hugo nhơn coi một bản kịch của Voltaire tức mình mà nói rằng :

— « Cái bi-kịch này không phải là bi-kịch. Không phải người sống mà chỉ là những câu cách-ngôn nó nói. Chẳng là trăm lần « Nghệ-thuật vì nghệ-thuật ».

(Celle tragédie n'est point de la tragédie. Ce ne sont pas des homes qui vivent. Ce sont des sentences qui parlent. Plutôt cent fois l'art pour l'art).

Victor Hugo tức mình mà nói ra như thế. Nhưng chỉ là thốt ra ở miệng chứ không viết vào đầu, vậy mà phe nghịch cũng nhơn đó công-kích ông kịch-liệt. Họ công-kích mà họ không thêm đếm xỉa đến những công-việc « vị nhơn-sanh » của ông, những công-việc nó đã khiến ông phải bao lần điên-báỉ lưu-ly, chịu bao nỗi hy-sanh đau-khổ.

Nói cho phải thì nhà nghệ-sĩ nào cũng phải vì cả hai đáng thì mới có sự nghiệp lớn-lao được.

Vì nghệ-thuật, vì nghệ-thuật là cái lẽ sống của mình, mình phụng-sự nó, thương yêu nó, coi

ta hơn cả bao sự phú-quí vinh-hoa và có khi còn vì nó mà chịu bao nỗi thiết-thời ở trong đời vật-chất.

Tuy nhiên, người ta không phải sống giữa bãi sa-mạc vô-liêu. Người sống chung với người trong một cái xã-hội loài người, tự-nhiên phải có sự liên-quan, tự-nhiên phải có giây đoàn-thể cả hữu-hình lẫn vô-hình. Nhà nghệ-sĩ đã có sự sống chung thì cũng có mối cảm chung, đầu không vì đời mà viết thì cũng phải viết chuyện đời cho đời coi.

Một bài thơ, một bản kịch, hay một thiên tiểu thuyết chẳng có thể nói chuyện trên mây dưới nước, vì những chuyện đó không nói được. Thế tất phải nói chuyện ở xã-hội loài người mà cũng là thế tất « vị nhơn-sanh » vậy.

Nhưng chuyện đời man-mác, sự đời lộn xộn, nhà nghệ-sĩ phải là người biết lựa chọn, biết tổng-hợp, biết đem cái điều hoà của nghệ-thuật mà gây lấy sự điều hoà giữa nhơn gian.

Nhìn vào thực-tế lắm khi ta thấy chóng mặt như đầu, vì nó có nhiều những năng lực tương-phản, vì nó có nhiều cái bí ẩn khó lường. Nhà nghệ-sĩ nhìn đời cũng thấy thế, nhưng tôi khi kết cấu nên những công-trình nghệ-thuật thì lại sáng tạo thành một cuộc đời có ý nghĩa hơn, dễ hiểu hơn, tuy cũng là những hình ảnh đó, những tình cảm kia, nhưng đã xếp đặt cho có thứ lớp phân minh, đã khám phá được nhiều điều bí ẩn trong sự sống loài người.

Nghệ-sĩ phụng-sự nhơn-sanh là thế, nhưng chẳng bắt buộc phải làm thầy đời, phải dạy đời vì hễ lo hành động quá thì tất có thương tổn cho nghệ-thuật.

Nhà nữ-sĩ Anh Jeanne Har-risson có viết một đoạn văn tôi tam dịch sau đây, mà là dịch ở bản dịch chữ Pháp :

« Muốn thưởng-thức một công-trình mỹ-thuật, ta phải cần trong một khoảnh-khắc, gột bỏ hết cả cái ý muốn hành-dộng của ta.

« Ta phải dẹp hết cả sự sợ-hãi và sự náo động trong đời thực-thể. Ta phải thành-nên một kẻ bàng-quan khán-giả. Tại sao vậy ? Lại sao ta không thể vừa sống vừa nhìn được ?

« Sự đó đã hiển-nhiên rồi.

« Nếu ta ngó một người bạn thân chết đuối, chắc ta không thấy được cái hình cong xinh-đẹp mà xác bạn đã vể ra khi rút xuống nước, và ta cũng không thấy được những ánh sáng long-lanh ở những đợt sóng khi bạn

ta chìm đi.

« Ta mà đề-ý đến những cái đó thì ta thiết-là vô-lương-tâm, vô-nhơn-đạo. »

« Nhưng nếu ta liệng một khúc giấy cho bạn ta rồi ta cứ việc đứng mà thưởng-thức cái vẻ đẹp của đường cong nơi mặt nước và cái ánh-sáng mặt trời lấp lánh trên những đợt sóng. Như thế thì có hại gì cho bạn ta đâu ? Song cũng không được, vì tất cả cái hồn-thể của ta đều chuyên-chú vào sự hành-dộng, vào sự cứu cấp mất rồi ».

Câu chuyện lý-thú, không phải chỉ lý-thú ở cái trường-hợp bạn chết mà đứng nhìn bằng con mắt nghệ-sĩ, nhưng còn có ý-nghĩa đối với công-việc sáng-tạo của văn-nhơn.

Văn-nhơn là người. Văn-nhơn cũng có thể làm những công-việc của người mà làm bằng cây viết. Có thể là một nhà chánh-trị hăng-hải, một nhà ngôn-luận nhiệt-thành, một người có óc đăng-phái thành-thiết hay là một nhà đạo-đức nghiêm-trang. Có thể viết báo, diễn-thuyết ra sách để phát biểu những ý-kiến của mình.

Nhưng tôi khi làm thơ hay viết tiểu-thuyết, nghĩa là tôi khi ngã về đăng nghệ-thuật thuần-túy thì phải rằng giữ cho tâm-hồn mình được sáng-sủa, thanh-thoai, yên-đón mà làm việc. Tôi chỗ nhơn-vật trong sách mình phải cần nói tới chủ-nghĩa này, lý-thuyết nọ thì cũng cho họ được nói tự-nhiên theo cái tư-tưởng, hiệp với tánh-cách của họ. Chớ mình không nên đem cái óc đăng-phái, cái óc giáo-sư của mình mà bày ra một cách khoa-trương thô-bạo. Như thế sẽ làm giảm mất cái vẻ linh-hoạt của văn-phẩm của mình. Hễ ham hành-dộng quá thì tất phải phản nghệ-thuật.

Thiên-hạ phần nhiều hay đọc văn mà đoán người, cho rằng những nhơn-vật sáng-tạo của tác-giả đều là phản-ảnh của họ.

Đoán như vậy thường lắm. Nhà nghệ-sĩ bằng thit và xương ít khi giống với nhà nghệ-sĩ trong óc tưởng-tượng của biết bao nhiêu bạn đọc yêu-quí. Họ vẽ ra những cảnh đời rực-rở huy-hoàng, họ tả đến những tình cảm thanh-lương cao-khiết, họ sáng-tạo ra những nhơn-vật bất-tục siêu-phạm, họ bày đặt ra những câu chuyện lý-kỳ huyền-ảo, nhưng chẳng phải là đời họ được thế đâu.

Trái lại họ cũng có những sự yếu hèn của nhơn-loại, họ cũng biết những cảnh lầm than khổ-khó như ai.

Nhưng cái không có thì họ

lại thiết-tha, họ sống bằng tưởng-tượng nhiều hơn là sống ở thực-tế. Họ đã không đủ tư-cách để hưởng lấy những cái nhưng là chiêm bao mờ-mắt. Hơn tất ưc thường có những sự thêm muốn thái quá và những mộng tưởng điên-cường.

Tôi còn nhớ một chuyện cổ tích về những giấc chiêm bao của một tên đầy-lớ. Tên này ở với một người chủ độc-ác bắt anh ta làm việc luôn tay và hành hạ đủ điều. Anh nhân-nại chịu hết. Nhưng ngày anh cực khổ bao nhiêu thì đêm anh lại sung sướng bấy nhiêu, vì hễ nhắm mắt là anh chiêm bao thấy mình làm thượng-thor-tê

trưởng hưởng đủ mọi sự phú-quí vinh-hoa.

Những giấc mộng đẹp đó, tôi nào nó cũng đến thắm-anh vì đời anh cực khổ quá. Tôi tám quá, anh có nhiều sự thêm muốn không thỏa-mẫu, nhiều mối dục-vọng bị dồn ép, nên hễ anh nhắm mắt là tức thời phải chiêm bao, và quyết-nhiên là đời nó-lệ của anh vậy.

Nhà nghệ-sĩ cũng thế. Họ không đủ tư-cách để hưởng lấy những cái nào mà họ thích thì họ lập thể hưởng một cách khác, bằng tưởng-tượng, bằng đời đầy đủ.

lại thiết-tha, họ sống bằng tưởng-tượng nhiều hơn là sống ở thực-tế. Họ đã không đủ tư-cách để hưởng lấy những cái nhưng là chiêm bao mờ-mắt. Hơn tất ưc thường có những sự thêm muốn thái quá và những mộng tưởng điên-cường.

Tôi còn nhớ một chuyện cổ tích về những giấc chiêm bao của một tên đầy-lớ. Tên này ở với một người chủ độc-ác bắt anh ta làm việc luôn tay và hành hạ đủ điều. Anh nhân-nại chịu hết. Nhưng ngày anh cực khổ bao nhiêu thì đêm anh lại sung sướng bấy nhiêu, vì hễ nhắm mắt là anh chiêm bao thấy mình làm thượng-thor-tê

trưởng hưởng đủ mọi sự phú-quí vinh-hoa.

Những giấc mộng đẹp đó, tôi nào nó cũng đến thắm-anh vì đời anh cực khổ quá. Tôi tám quá, anh có nhiều sự thêm muốn không thỏa-mẫu, nhiều mối dục-vọng bị dồn ép, nên hễ anh nhắm mắt là tức thời phải chiêm bao, và quyết-nhiên là đời nó-lệ của anh vậy.

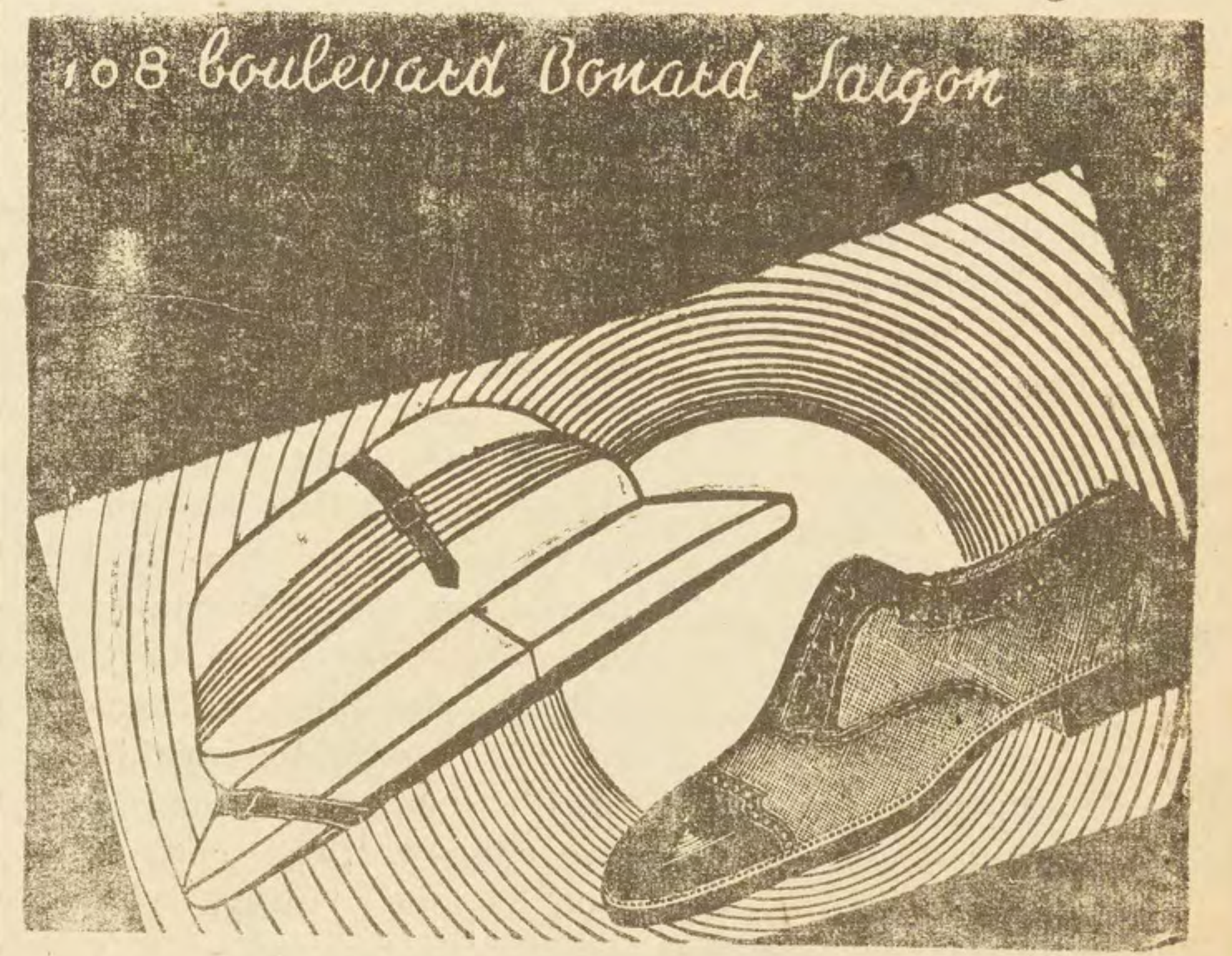
Nhà nghệ-sĩ cũng thế. Họ không đủ tư-cách để hưởng lấy những cái nào mà họ thích thì họ lập thể hưởng một cách khác, bằng tưởng-tượng, bằng đời đầy đủ.

DOCTEUR NGUYỄN-TẤN-ĐỎM

Diplômé de l'Institut de Médecine Coloniale de Paris
Ex-Assistant à la Clinique de la Tuberculose
de la Faculté de Médecine de Paris
CHUYÊN MÔN VỀ BỆNH PHỔI
Có máy điện rọi phổi (Rayon X.)

CONSULTATIONS :
SỚM MAI : 9 GIỜ TỚI 12 GIỜ CHIỀU : 3 GIỜ TỚI 7 GIỜ
TÉLÉPHONE : 20.652
63, Rue Mac-Mahon - SAIGON

AU COQ d'ANNAM

DAI NAN KOOSI

XUẤT CẢNG VÀ NHẬP CẢNG
7 et 9, Rue G. Guynemer - SAIGON
M. MATSUTA PROPRIÉTAIRE

CÁC CỬA HIỆU "AU JAPON"
SAIGON HANOI PNOMPENH
46, Rue Viénot 83, Rue des Paniers 2, Rue Ohier
BÁN ĐỦ CÁC THỦ HÀNG HÓA NHỰT - BÓN

Pháp Luật

LUẬN-DAM

CỦA

PHAN-VAN-THIỆT

QUYẾT LÀM CAM CHIU

Đá mắt của mà lại còn bị bồi-thường thiệt-hại

TRONG hai bài trước, chúng ta đã biết được rằng, Bồng đầu vừa qua khỏi một cái cua gắt, anh ta vừa lấy trớn mạnh lên thì thấy cái bóng đen trước mặt cách chừng ba thước tây. Siết thắng, nhưng thắng đã hư từ hồi nào, cái xe máy dầu rần rồ vào cái bóng đen ấy, người hàng xóm nghe thấy tiếng la « Ồi ời! chết rồi! » họ chạy ra thì thấy Bồng đầu đã lao đầu mất tích, chỉ thấy một chiếc đàn bà chửa gần ngày nằm ôm bụng mà rên, máu me đầy mình!

Một buổi chiều thứ bảy kia ở một tỉnh thành S., sau khi tan học, thầy thông X. đạp xe máy dầu về, vì gấp hôn vợ hôn con nên tới nhà thầy gác cái xe ngoài hàng ba, chạy xả vào nhà mà hưởng cái gia-đình lạc thú. Những khách qua lại trên đường đều nghe tiếng thầy la ó một cách rất vui vẻ, dường như thầy có nhiều hạnh-phúc nên tự đắc tỏ ra bề ngoài, không sợ kẻ khác xấu hổ hơn mình đem lòng ghen ghét:

— « Ê! má trẻ dọn cơm lên ăn coi, bụng tôi đói như cáo! Tron buổi chiều nay tôi không buồn cây viết được lỗi 5 phút. Ôi! viết hoài mà không hết công việc; quan lớn chánh thức hỏi làm đã không kịp. Cũng may, đúng năm giờ rưỡi thì đầu đó an bài, tôi mới được về đây, nếu như không thì chắc ngại cũng bắt tôi mai chửa nhứt phải đến bu-rô mà chờ! Mau đem đồ ăn lên coi! Mau! »

Thầy hối không kịp thở, có thông cũng cọt:

— « Làm gì dữ vậy? Hối quá thì đừng rầy cơm nhão nghé! »

Đứa con nhỏ của thầy, con Bê cũng xắn quần bên chun thầy mà cười dõn.

Thầy ơi! trong khi gia quyến thầy thông X. đang vui vẻ trong một cái cảnh gia-đình đầy hạnh phúc thời có ai dè, thầy lại gặp một cái tai nạn đối với thầy không thể gọi là "không đáng kể" vậy. Số là có tên du côn đi ngang qua nhà thầy, thấy cái xe máy dầu mới tốt dựng lơ thơ đó, nó không dẫn được lòng tham, xe vô đem xe ra đường đẩy tới khúc vắng, đạp máy rồi nhảy phóc lên mà cho chạy nước lớn.

Từ thành-phố S. chạy ra tới chợ C. thì trời đã tối rồi và mặc dầu xe không đèn được.

Ma dầu cho có truy tìm được nó đi nữa thì cũng chẳng ích gì vì tên bợm kia vốn là một tên vô nghiệp-nghe, có tiền bạc gì mà hồng thừa kiện nó, Thiêm Bẩy có năm thì năm đưa có tóc— n hĩa là năm thầy thông X. — chờ bao giờ lại năm đưa trọc đầu — nghĩa là tên bợm kia?

Vụ của Thiêm Bẩy và thầy thông đây thuộc về điều 1384 của Bộ Dân Luật Pháp. Cứ theo điều này thì người có trách nhiệm giữ gìn (garden) một vật phải chịu trách cứ (responsable) khi vật ấy có làm thiệt hại cho hàng-nhơn.

Độ 15 năm nay, ở Đông-dương cũng như ở Pháp, các tòa án đem điều 1384 ấy ra mà ứng hành hằng ngày về những tai nạn xảy ra bởi xe hơi hay xe máy dầu, tránh khỏi sự bất công bình thường xảy ra lúc trước. Hồi trước, muốn cho « người giữ » (le garden) vật vô tri đủ làm thiệt hại cho kẻ khác bị bồi thường cho mình thì người làm nạn phải trưng bằng cớ ra cho rõ ràng lỗi về người ngồi xe mới được. Nhưng vì sự bị thương tích của kẻ kia và vì sự gian xảo của người này nên lắm khi không thể trưng bằng cớ ấy như luật buộc.

Bởi vậy, lúc sau này, các luật-sư mới dựa vào điều 1384 để bình vực cho kẻ làm nạn vì điều ấy tuyên bố rằng: « Người nào đã làm cho hàng-nhơn bị thiệt hại thì phải bồi thường sự thiệt hại. »

Nhờ cái chỗ khôn khéo này mà những người làm nạn bởi xe hơi, xe camion, xe máy dầu vân vân mới có thể buộc chủ xe bồi thường thiệt hại cho mình.

PHAN-VĂN-THIỆT
(Số sau tiếp và trọn)

Ông Cử - nhơn luật Phan-văn-Thiệt có Phòng văn liện-sự tại số 43 đường Aviateur Garros Saigon chuyên giúp cho bà con trong mọi việc có liên li đến pháp luật; mỗi lần có vấn đề một khoản luật giá 5 đồng, còn nếu có làm nào đơn trạng, lý do án, khế ước, xem xét hồ sơ, một vụ tốn từ 15 tới 100 đồng.

Ong Phươg-Viên với khoa Châm-cứu

M. PHUONG-VIEN chuyên-môn khoa châm-cứu theo y-học Nhựt-bôn, tốt nghiệp về nước, chuyên-trị các chứng Ung-thư, Phát-bồ, Phong-tê, Phong-xù, Bứu, Tử-cung-sa (bình-kín).

Nhứt là bình-kín của đàn-bà, đàn-ông trị trong 5 ngày khỏi hẳn. Ông cũng sẵn lòng chỉ lại cho vị nào muốn học, học-phí rất nhẹ, tôi xin giới-thiệu cho toàn thể xã-hội.

CAO-HẢI-ĐỀ

Nhờ vị Bác-sĩ Nhựt-bôn bí-truyền 10 phương pháp rất giản-dị (có toa thuốc riêng) để tự-trị triệt-đề căn bệnh « DI TINH », trăm người không sai một, gởi 1p.00 làm bút phí.

Muốn kiểm nhà hoặc viết thư, xin đề:

M. PHUONG-TOAN-VIEN số 32 đường hẻm phố Đội Cờ, Paul Blanchy Phú-nhuận. — SAIGON

CO CON MẮT TINH THẦN

M. NGUYỄN-VĂN-CHUÏ, Chirologue là người có con mắt thần, hiện ở số 15 đường Lê-văn-Duyệt phố sau chợ Tân-định, đã nhờ có Mắt Thần cho nên nói làm việc tiên-trị cho nhiều người rất đúng.

Hãy đến đó mà hỏi việc trước-lai, ở xa in hai bàn tay gởi đến, nhớ cho biết mấy tuổi và đàn-bà hay đàn-ông.
Coi 2 năm 0p.50 — 5 năm 1p.00 — 10 năm 2p.00 — Tron đời 5p.00

Anh em Lao-công nên biết

SỞ TIỀN CÔNG NHỰT TỐI-THiểu CỦA NHƠN CÔNG TRONG NĂM 1938, DO SỰ THI HÀNH LUẬT XÃ-HỘI

NHƠN sự ban hành luật xã-hội ở Đông - dương, nhà nước định ra ngạch lương mỗi ngày cho anh em lao-công ít lắm cũng phải được như giá mực kẻ ra dưới đây, chứ người chủ mướn không được trả ít hơn. Nếu chủ nào trái với định-ngạch tối-thiểu này anh em cứ lên sở Lao-động mà xin can thiệp. Quyền lợi mình, mình phải bình vực, anh em lao-công nên nhớ kỹ điều đó.

Miền Hậu-giang và Trung-ương

Đờn ông — 0,38
Đờn bà — 0,28
Con trai từ 15 đến 18 tuổi — 0,20
Con gái từ 15 đến 18 tuổi — 0,18
Con nít từ 12 đến 15 tuổi — 0,15
Con trai từ 15 đến 18 tuổi — 0,25
Con gái từ 15 đến 18 tuổi — 0,23

Miền Đông

Đờn ông — 0,43
Đờn bà — 0,31
Con nít từ 12 đến 15 tuổi — 0,18
Con trai từ 15 đến 18 tuổi — 0,23
Con gái từ 15 đến 18 tuổi — 0,21

Theo nghị - định của quan Thống-đốc Nam-kỳ đề ngày 27 Septembre 1937, đã ban hành, tiền công-nhựt tối thiểu của thầy thợ bôn xít giúp việc trong các hãng buôn, và các xưởng kỹ-nghệ ở Nam-kỳ, định như sau này, không phân biệt chức nghiệp và chỗ làm, tùy theo hạng người; đờn ông, đờn bà, và con nít và tùy theo miền, và khi nào cuộc kinh-tế thay đổi thì số tiền công dưới đây sẽ thay đổi lại:

PHỤ HUYNH HỌC-SANH NÊN ĐỀ Y

Trường MỸ-NGỌC NỮ-CÔNG

(THÀNH LẬP NĂM 1933)

Đã dời về số 9-11 đường SABOURAIN (SAU BẾN XE ĐÒ ĐI LỤC-TỈNH)

Hai căn phố lầu rộng rãi, mát mẻ, chia từ phòng ăn, phòng ngủ riêng, giường nệm dằng hoàng

Ngoài việc nữ-công, có lớp dạy chữ thêm và chỉ bảo thêm về Ngôn, Dung, Hạnh, Kỷ-luật nghiêm-trang, theo trường nhà nước

MUỐN CON, EM MAU THÀNH NGHỀ VÀ ĐƯỢC HOÀN-TOÀN VIỆC TỀ GIA NỘI TRỢ, CỬ GIAO CHO TRƯỜNG THÍ SẼ ĐƯỢC THỎA - LÒNG

Đi xem Hội-chợ, nên ghé coi đồ thêu và bánh mứt của học-sanh Mỹ-Ngọc Nữ-Công tại gian hàng số 313

Ta đừng chịu đau dạ dày nữa

Một ve 0 \$ 50

Tricarbine

Có trữ bán lại các nhà thuốc tây và các Đại lý thuốc khắp Đông-dương

DOCTEUR TA-VAN-DU
de la Faculté de Médecine de Paris
276, Rue des Marins - CHOLON, Tél. 30.883
Diplôme de Vénéro-Dermatologie. Diplôme d'Urologie
de l'Université de Paris - Médecine générale
Maladies vénériennes - Maladies de la peau et des voies urinaires
Tri bá chúng: Ban, Kiết v. v...
Chuyên trị: Bệnh phong tình và bệnh ngoài da
GIỜ KHÁM BỆNH: Sáng mai: Từ 7 giờ tới 12 giờ
Chiều: Từ 2 giờ tới 7 giờ. Rước đi giờ nào cũng được

FORTONIC

RUỢU BÒ
MÁU BÒ
CỦA BÁC-
SĨ VÉCET
- PARIS -

Trừ tuyệt các chứng bệnh đau máu hư huyết làm cho thân thể con người ốm o xanh, nhức mỏi đau lưng, tức ngực, ăn uống không tiêu. Đơn ba con gái thường có huyết bạc, máu huyết không đều nước da vàng mét, con mắt có quầng đen, con nít ốm o da thật không đồng nơ nang, tri hóa từ mà học hành chậm hiểu. Y-giới Pháp và các Đại Y-viện rất hoan-nghinh và công nhận rằng thuốc **FORTONIC** trừ tuyệt các chứng bệnh lao lực, đau máu rết, ban và bệnh lao. Hay như là đàn bà có thai và sau khi sanh thai nên uống.

Tổng Đại-lý trong cõi Đông-Pháp.
GRANDE PHARMACIE DE SAIGON
Nguyễn-van-Cao
Docteur en Pharmacie
12-124, Bd. Bône d'Angkor nhà Thương-Thủ SAIGON

ÉCOLE PASTEUR
103-107, Rue Chaigneau - Saigon
(GẦN CHỢ CÙ)
Trường dạy: 1° ban ngày: từ lớp chót tới lớp nhất
2° Ban đêm: a) lớp dạy chữ tây cho người lớn
b) lớp luyện Pháp-văn cho các trẻ đi thi sơ học hay vào trường Trung-học Pétrus Ký về niên khóa 1937-1938

Nên chém 2 tướng

Tổng-triết-Nguyên và Vạn-phước-Lân

Một nước, lúc bị cường-dịch xâm lăng, non sông nguy ngập, nếu muốn chống giữ cho được bền bỉ lâu dài, đã đành có người cầm quyền như-thiết gồm cả thao lược và quyết tâm, đã đành có những chiến sĩ sẵn can đảm, hy-sanh, nhưng cũng phải có những tướng tá cầm binh ra trận thật là tận tâm và biết vàng mạng của trường - quan mới được.

Nếu gặp phải kẻ tướng-tá hèn nhát, không tận tâm, thì trên đầu có trường-quan thao lược đến đâu, dưới có những chiến-sĩ can đảm đến đâu, thành tri cũng cứ thua mãi.

Nước Tàu đang ở trong cảnh đó. Tướng-giới-Thạch quyết-tâm kháng Nhựt, để giữ lấy cái vận-mạng sanh tồn tự do của Trung-quốc; một mình đêm ngày trừ mưu tính kế, chỉ-huy hiệu lệnh cả bốn phương; có thể nói phen này họ Tướng như leo ngòi trên lưng cọp rồi, đầu muốn xuống cũng không xuống được. Quân-lính nước Tàu ngày nay, không ai có thể chê là thủ lĩnh không kỷ luật, không đồng tâm. Kỳ thiết, họ sởi gan cứu quốc mà xung phong đợt trận, coi chết như không; trái 8 tháng nay bày tỏ biết bao chứng cứ. Chỉ vì phần nhiều tướng-tá lỗi thời, hoặc có tư-tâm, hoặc sợ giặc quá không dám hết sức kháng chiến, thành ra trên trường chiến đấu với Nhựt, Tàu thường bất lợi; có thành không đáng mất mà mất, có trận không đáng thua mà thua.

Lưu-nhữ-Minh không tận tâm, để mất Nam-khân.

Lý-phục-Ứng không tận tâm để mất Trường-gia-khâu cho binh Nhựt lấy được Tuy-viên dễ dàng.

Hàn-phúc-Cử không tận tâm để mất cả tỉnh Sơn-dong.

Giờ tới mất Lâm-phân cũng vì bọn Tổng-triết-Nguyên, Vạn-phước-Lân không tận tâm.

Lâm-phân ở phía nam tỉnh thành Sơn-tây một trăm mấy chục cây số, nguyên xưa là Bình - dương, kinh đô của vua Nghiêu, một kinh đô cổ nhứt của lịch sử Tàu.

Lúc Thái - nguyên thất thủ, binh Tàu rút về Lâm-phân, Tướng giới-lạc thêm binh và hạ lệnh cho tướng sĩ đầu sao cũng phải cố giữ lấy đất ấy, không để cho binh Nhựt xâm phạm được. Vì nó là then chốt cửa ngõ đưa tới con đường Trung-Nga giao thông, nhờ đó mà Tàu có khi-giới bên ngoài qua hoài hoài.

Nếu để Nhựt chiếm Lâm - phân thì con đường nói trên sẽ bị họ chặn nghẹt mất.

Nhựt lấy được tỉnh thành

Thái-nguyên lâu rồi, nhưng chưa động tới Lâm-phân. Gần đây họ thấy những phi-cơ và khí - giới Nga chở sang cho Tàu liên liên bên quyết kế chiếm lấy Lâm-phân để bịt con đường Trung-Nga giao-thông mới được.

Tại Lâm-phân, binh lực của Tàu có phải lòi thối gì đâu. Chúng tôi muốn nhường lời cho điện-tin của Tàu nói:

Tổng - triết - Nguyên

« Quân ta cự chiến ở binh-dương (tức Lâm-phân), gồm có quân tây-bắc của Tổng-triết-Nguyên, quân đông-bắc của Vạn-phước-Lâm và quân trung-ương của Vệ-lập-Hoàng, cả thấy tới mấy muôn người, chỗ nào phải it. Vốn ta có sức đối phó địch-quân một cách thông thả, biết.

THIỆT SỞ NHỰT-BON BI THIẾT HẠI Ở TÀU GÂN 20 MUÔN BINH

Cứ theo con số của Quân-bộ Nhựt đã tuyên bố, thì Nhựt thiệt hại quân lính ở bên Tàu chỉ có tam chín ngàn, phi-cơ chỉ có vài chục chiếc mà thôi.

Nếu số thiệt hại chỉ có bấy nhiêu, sao người ta thấy Nhựt chỗ viện binh qua Tàu liên liên làm chi vậy.

Ài cũng đoán biết vì vấn đề thể-diện, không khi nào Nhựt chịu khai thiệt rằng mình đánh Tàu mà thiệt hại binh lính nhiều.

Con số để công-bố cho thiên hạ hay khác, mà con số thiệt-tính của Quân - bộ giữ bí-mật thì khác.

Hình như trinh-thám Nga - làm sao không biết - rõ được con số bí-mật này. Theo đó thì từ khi Hoa-Nhựt chiến tranh đến giờ, số quân Nhựt bị thiệt hại tổng cộng là 198.102 người (gần 20 muôn), phân ra mấy hạng như sau này:

Tử trận... 42.230
Bị thương... 142.150
Mất tích... 8.518
Đánh ngã... 500
Chết bệnh... 400

Binh-dương không đến đổi mất được. Nhưng xem kết quả kháng chiến hôm qua (4 Mars), trải hẳn sự thật, là vì hai toán quân của Tổng-triết-Nguyên và Vạn-phước-Lâm nhờ lúc đánh nhau nguy cấp muốn phân, tại nhát sợ không dám tấn lên, để cho các chỗ hiểm yếu đều bị quân nghịch công phá, và các trung-dòng chiến-sĩ ở mặt trận phía trước cam chịu hy - sanh mà không có hậu - viện, làm sao không thua.

« Trung-ương sẽ xử phân hai quân-trưởng Tổng - Vạn về tội sai-thất quân cơ này ».

Phải lắm! Nên đem Tổng-triết-Nguyên, Vạn - phước - Lâm mà chém như đã bắn Hân phục Cừ cũng là đáng đời cho họ.

Lâm trưởng như họ thì nước nhà trông cậy nổi gì.

Sự hèn nhát của họ làm cho trận thế Trung-quốc sẽ chịu một cái ảnh hưởng nguy nan không phải nhỏ.

Thiết vậy, chiếm được Lâm phân rồi, Bắc-lộ-quân của Nhựt sẽ do ngã Ninh-hạ mà tràn vào tỉnh Cam túc, để cắt đứt con đường Trung-Nga lục lộ giao thông ở Tân-cương.

Đồng-thời, Nam-lộ-quân sẽ do Sơn-tây mà qua sông Hoàng-hà, tấn-công Chàng-quan để vào tỉnh Thiểm-tây, chiếm lấy Tây-an rồi theo con đường Hôn-trung mà xâm phạm tới Tứ-Xuyên. Tới lúc đó thì Tàu đã mất con đường tiếp tế khi-giới rồi lại bị giặc phá đến sào huyết nữa, còn lấy gì mà cự Nhựt không biết.

Còn về phi-cơ, thì trước sau có 187 chiếc của lục - quân và hải-quân bị Tàu bắn phá; 476 viên phi-công bị giết; 82 viên mất tích, hoặc bị Tàu bắt giam cầm, và 49 viên bị súng cao-xa Tàu bắn trọng thương, hiện đang điều trị.

Trong hải-quân thì 3.240 tên lính tử trận, 460 tên biệt tịch. Có nhiều pháo thuyền nhỏ nhỏ thể-diện, không khi nào Nhựt chịu khai thiệt rằng mình đánh Tàu mà thiệt hại binh lính nhiều.

Con số để công-bố cho thiên hạ hay khác, mà con số thiệt-tính của Quân - bộ giữ bí-mật thì khác.

Hình như trinh-thám Nga - làm sao không biết - rõ được con số bí-mật này. Theo đó thì từ khi Hoa-Nhựt chiến tranh đến giờ, số quân Nhựt bị thiệt hại tổng cộng là 198.102 người (gần 20 muôn), phân ra mấy hạng như sau này:

Tử trận... 42.230
Bị thương... 142.150
Mất tích... 8.518
Đánh ngã... 500
Chết bệnh... 400

Trong cuộc phỏng vấn Đê-đốc Mat-thư

CAU NÓI RUNG RINH THIÊN-HA

Hôm tháng giêng tây rồi, báo - giới Âu-Mỹ rút trong bài phỏng vấn Đê-đốc Mat-thư (Amiral Siuetsugu) của tạp chí Cãi-tạo (Ceizoo), số ra trong tháng janvier 1938, rồi sởi nói hồ rùm lên rằng Đê - đốc Mat - thư nói Nhựt - bon sẽ đuổi hết người da trắng ra ngoài Viễn - đông. Họ lấy lời nói của Đê-đốc làm hệ trọng, vì ông đang làm Nội vụ tổng-trưởng, tức thì lời ông nói là chánh sách của Nhựt - bon vậy.

Kỳ thiết ông Yamamoto chủ báo Cãi - tạo đến phỏng vấn Đê-đốc Mat-thư trước cả tuần lễ, rồi sau Đê-đốc mới lãnh chức Nội-vụ đại-thần, vậy thì lời ông nói chỉ là ý kiến tư-nghen, lúc ấy chưa ăn nhập gì với chánh-phủ.

Nói gì, sự thiệt là câu nói cũng không có ý nghĩa chi quá dữ đáng như Âu-Mỹ đã sởi nói bình-luận đó.

Chúng tôi thấy một bản dịch nguyên-văn bài phỏng vấn ấy, in bằng chữ Pháp ở Paris, vậy muốn dịch câu hỏi và câu đáp quan-hệ về chuyện này, để cho độc-giả tường-lâm. — M —

ĐÊ - ĐỐC MAT - THƯ

CHỦ BÁO CẢI-TẠO. — Đê-đốc Mat-thư, lúc ma ba nước có thể nào tiên đoán thử coi: sau trận đánh nhau này rồi, có cuộc liên hiệp của hai nước Trung-Nhựt được chăng? Bởi nước Nhựt ta có sức thiết hành mục đích giải phóng phương Đông của chúng ta, mặc dầu còn có nhiều thuộc địa và lãnh thổ của ngoại-bang, vì dụ Ấn-độ và Mã-lai bán đảo của Anh, cùng những lãnh thổ Anh, Pháp, Hoa-lan, Bồ-đào-nha v.v...?

thần tri thức, lúc ma ba nước ấy có thể đồng tâm cộng tấn như là ba liệt cường chỉ huy, thì lúc đó có thể xây dựng trọn vẹn được nền hoà bình an lạc ở cõi Đông-Á này.

Nhưng sự ấy có chỉ nghĩa ra tức thời là chúng ta ly-khai các giống người da trắng hay là không? Đó là một vấn đề rất quan trọng, bởi vì lịch-sử thế-giới sẽ theo chỗ đó mà đổi dời phương hướng.

Tuy nhiên, bây giờ nếu như chúng ta cứ đứng về mặt thể-giới hòa bình mà nói, thì tôi tin tưởng chắc chắn rằng không bao giờ ta có thể trông thấy thế-giới hòa bình, trừ ra các giống người da trắng phải thay đổi phương hướng về cái chánh-sách hiện thời của họ là bỏ cái chánh-sách làm-lâm chinh-phục áp bức thiên - hạ đi, để giải thoát cho các giống người khác cũng được hưởng phước Trung-quốc có thể đi kháng khải với nhau trong các phương diện chánh trị kinh tế và tinh

Than ôi! Hoa-tây!

Ai nấy biết trước kia Nguyên-soái Tùng - Tinh thừa thắng ở hương-hải, Nam-kinh, định khua binh đánh rốc xuống Quảng-dông và tràn vô Hân-khâu để phá vỡ cái thực lực còn sót lại của Tướng-giới - Thạch và chánh-phủ Trung-ương. Nhưng chánh - phủ Đông - kinh không muốn vậy, cho nên triệu Tùng-Tinh về, phái Điện-tuần-Lục sang cầm binh quyền thay thế.

Ta thấy Điện-tuần qua, tức thời quân Nhựt tạm ngưng ở các mặt trận Hoa-trung và Tân-Phổ, Bình-Hân, mà chú toàn lực vào mặt Hoa-tây.

Điện-Tuần chủ-trương chiếm luôn miền nam Sơn - tây, để chinh-phục trọn những đất đai của Tàu từ bắc ngạn Hoàng-hà trở lên (vì 5 tỉnh Hoa-bắc, hiện chỉ còn có nửa tỉnh Sơn-tây.) Rồi một mặt dùng thủ - đoạn quân-sự, vừa dùng thủ - đoạn chánh-trị mà làm cho Hoa - bắc trở nên hoàn-toàn là một thuộc địa của Nhựt; đồng thời một mặt khác thừa thế đánh rốc qua lấy các tỉnh Thiểm-tây, Cam-úc, Ninh - hạ, để đoạn tuyệt đường giao-thông giữa Tàu với Nga.

Nếu Tàu chống cự lời thôi, thì như thế nước chảy trên cao xuống thấp, e trong vài tháng Nhựt-binh trường-khu đại-lần, sẽ thực-hành xong cái mục-dịch của Điện-tuần cho mà xem.

Bắt là tiên

NHIỀU người lo đảm Nhựt-bon bị Trung-quốc kéo dài chiến tranh thì kinh-tế lý-lý của Nhựt tất bị ảnh hưởng khủng hoảng lớn. Nhựt lấy tiền đâu mà đánh nhau đây dựa mãi được.

Có biết đầu Thương-hải về tay Nhựt, và toàn số thuế đoàn của Tàu ở cửa biển mua bán lớn đó nay cũng về tay Nhựt, tiền đó chờ đâu! Mà là số tiền lớn ghê. Vì là thuế trước phân nửa số chi tiêu của chánh phủ Trung - ương lấy ở thuế đoàn Thương-hải mà ra.

Rồi tới đất cũng là tiền chờ là gì.

Năm tỉnh Hoa-bắc đã hoàn-toàn thuộc quyền kiểm soát của Nhựt, có chưa biết bao nguồn lợi về khoáng sản, về nông-lâm, lợi mủ dầu hôi cũng có nữa.

Nay Nhựt bắt đầu tổ - chức kinh-tế trong 5 tỉnh ấy, nên chỉ Đông-kinh đã phải ông Hirao, nguyên Văn-bộ đại thần, qua làm chức tối-cao cố-vấn cho Nhựt-quân và chánh-phủ Hoa-bắc.

Chánh-phủ này đã lập ra hội-đồng kinh-tế Trung-Nhựt, cốt để thực hành các cuộc mở mang kinh-tế rất lớn ở miền Hoa-bắc. Nghĩa là Nhựt sắp đảo lấy cái phủ-nguyên của Tàu lên để doanh lợi vậy.

Đắt là tiên!

MỘT PHƯƠNG LẬP BOND

Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Hội từ thiện được thành lập ngày 12 April 1938
vốn đã đóng tới 1 triệu lạng bạc và 3.000.000 quan tiền Pháp
Hội quán: 7, Đại-lộ Edouard VII ở TRUNG-QUỐC
Hàng chánh ở Đông-pháp 26 đường Chaigneau SAIGON
số thưởng mỗi tháng 30
giúp cho quê nhà đóng góp ra số vốn

400 \$ mỗi tháng đóng 1 \$ 00 5.000 \$ mỗi tháng đóng 12 \$ 50
500 — 1 25 6.000 — 15 00
1.000 — 2 50 7.000 — 17 50
1.500 — 3 75 8.000 — 20 00
2.000 — 5 00 9.000 — 22 50
3.000 — 7 50 10.000 — 25 00
4.000 — 10 00

Ve này đóng bằng tiền xu (từ 100 s (tới 1.000 s) bởi cuộc xổ số hàng tháng, ngày lễ mừng hên (tên này) sẽ có những đồng này trong 300 cuộc xổ số hàng tháng.

HỘI BẢO ĐẢM 12 CUỘC XỔ SỐ MỖI NĂM

Phần Lợi KháC của VÉ TIẾT-KIỆM của Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

ĐƯỢC CHU ĐỀ ĐANG, tiền lãi bao nhiêu chỉ cần
CÓ GIÁ CHUỘC LẠI khi đóng góp được hai năm.
ĐANG VAY 90%, số giá chuộc và
ĐƯỢC BẮT ĐÓNG LẠI, trả số góp tiền và tiền lãi hay là gửi ký hạn
ĐƯỢC CH A HƯỞNG LỢI CỦA HỘI BẢO ĐẢM 12 CUỘC XỔ SỐ PHỤ HAY LÀ TÍNH THÊM SỐ KẾT
ĐƯỢC ĐÓNG GÓP TRẢ MỘT THÁNG

SỐ VỐN hùn tại hội chợ xổ số từ ngày 31 Dec 1937 đến... 554.000 \$
TIỀN LỢI đã chia ra cho người cầm vé ở Đông-Pháp tới ngày 31 MAI 1937, gần... 65.000 \$

SỰ BẢO ĐẢM CHO VÉ TIẾT KIỆM của Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Số vốn đã đóng tới số: 1.700.000 \$ Hội-xã về bất động-sản ở Đông-Pháp tới ngày 31 DECEMBRE 1936... 2.389.121 \$ 43

MUA VÉ HAY HỘI ĐỀ-ĐỀ XỔ SỐ ĐÓI NƠI Hội Vạn Quốc Tiết Kiệm

Chi nhánh: SAIGON, 26, đường Chaigneau;
HANOI, 8 ter Phố Tràng thi;
và nơi Đại-lý khắp cõi Đông-Pháp.

GUỐC PHÙ-LƯU

BỦ KÈU TÂN-THỜI, NƯỚC SƠN
RẤT KHỎE, GIÀY CỦA CÁC VỊ
HOA - KHÔI. NHÀ CHẾ TẠO:

PHAM-VAN-VIÊN

106, 111 Lagrandière Saigon
Được thưởng mẽ-day ở Hội-chợ Nam-vang

Quốc Phù-Lưu bán lẻ tại Chợ-mới, ngang quầy Bơm-bay số 90-127. Có xe hơi chở hàng đi khắp Lục-tinh.
Đồ mại hàng hóa Bắc-kỳ: valises, cartables, giày giép lộn thời.

ĐỪNG ĐỀ HO

Bởi vì thuốc PULMOGÉNINE trị bệnh ho như thần

Có bán ở các nhà thuốc và nhà thuốc J. MUS ở Saigon

RƯỢU BÒ MẠNH NÉO - TONIQ

Của Bác sĩ PÉRIÉ
Ăn ngon, Ngủ khỏe, Bỏ sức, Vượng
thần, Trị rét, Ngừa Lao
Nam, Phụ, Lão, Ấu, đều dùng được.

Bán tại: PHARMACIE KIM-QUAN
90 Bonard SAIGON

Trong cuộc phỏng vấn Đê-độc Mạt-thứ

CÂU NÓI RUNG RINH THIÊN-HA

Những tiếng công-lý và nhơn-đạo mà người da trắng thường nói đến luôn miệng, sẽ giống như những lời khấn-vái giả-dối, vô ích, nếu như người ta không giải thoát cho những giống người khác-sắc, họ đang chịu đau đớn trong một cái cảnh ngộ khốn nạn, dưới bàn tay áp bức của người da trắng.

Tôi không biết được tới bao giờ cuộc giải thoát ấy mới thấy thực-hiện, nhưng tôi nói lớn điều đó, bất cứ đứng trước mặt ai, tôi không hổ thẹn chút nào hết.

Không có cuộc giải thoát ấy, thì thế-giới mình không tìm ra con đường sống hòa bình yên ổn... điều đó, thâm-lâm tôi tin chắc như thế.

Song, nếu như người ta muốn cho nó thực-hiện cách tháo-thứ vội vàng quá, thì không sao tránh khỏi được những sự xung đột và những sự biến-động, mà như thế thì nó sẽ đưa chúng ta tới một cái kết-quả trái hẳn với ý muốn của chúng ta. Sự ấy có thể tự nó đến nơi... nhưng đâu sao đi nữa vận-mạng rồi cũng xô-đẩy

TÂY-VIÊN TỰ-CÔNG

người đã lần cử ông Cận-Vệ ra làm thủ tướng và là người rất mến tại năng của Đê-độc Mạt-thứ

chúng ta phải đi tới đó mới được, bởi ngoài ra không có cách giải quyết nào khác hơn mà.

Sau khi Hàn-phục-Cử bị hành-hình

Con cái tự-từ, cửa nhà bị đốt, tổ-mộ bị đào lên

HÀN-phục-Cử chủ tịch Sơn-dông vì sợ Nhựt quá, bất tuân mạng lệnh của Tưởng-giới-Thạch và không kháng chiến hết lòng, khiến cho binh Nhựt lấy được Sơn-dông mau lắm, vì đó mà Hàn bị họ Tưởng dùng quân-pháp xử bắn hôm 12 Janvier, như độc-giả đã biết.

Người Tàu cho là một sự thối khoải, vì một viên đại tướng trọng trấn một phương mà bất lực như thế, bị xử cực hình là đáng đời lắm.

Tội nghiệp! nào phải Hàn chết yên thân một mình đâu.

Con trai và con gái của Hàn nghe tin cha bị quốc-pháp, cả hai anh em rủ nhau tự tử hết.

Cho đến dinh cơ đồ sộ của Hàn cất mấy triệu ở cổ hương, hôm rồi cũng bị người ta tức giận mà đốt tiêu ra tro bụi. Cả ngôi tổ-mộ họ Hàn cũng bị chúng khai quật lên nữa mới thắm. Mấy chủ Hàn-gian coi đó có giựt mình hay không?

Muốn thử cho biết sức của một kiểu xe cam-nhông mới đóng, có thể chạy mau tới bậc nào, chính quan Tổng-trưởng bộ Giao-thông nước Anh ngồi cầm lái chạy thử chiếc xe ấy.

Xứ ta có cụ thượng nào chịu thực nghiệm như thế không? Ví dụ cụ thượng bộ Kinh-lễ có dám xuống cày ruộng thử cho dân bắt chước không?

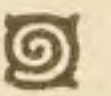
Xà-giao

Tin buồn

Chúng tôi rất lấy làm buồn, được hay tin rằng cụ Bùi quang Trứ ở Mộ-cây, là bảo-huynh của ông Bùi quang Chiêu, và bà lớn tổng-độc Nam - đình Trần - văn Thống và là nhạc-phụ của ông bạn Lê-Thức, đã qua đời ở Mocay hôm 3 Mars, hưởng thọ 69 tuổi.

Lễ an táng đã cử hành ngày 7 Mars tại Mocay.

Nhơn dịp này chúng tôi có lời trân trọng phân ưu với tất cả tang-quyển họ Bùi và kính chúc hương-hồn cụ Bùi quang Trứ nay tiêu diêu ở miền cực lạc.

Ngày nhóm đại hội thường niên của Ameidac

Luôn trong hai năm, ngày nhóm đại hội của Ameidac định vào trung tuần tháng Avril. Qua năm nay 1938 cũng y theo như vậy.

Nay có mấy lời tuyên bố này để cho anh em ở Nam-kỳ và Cao-miễn khỏi nhọc lòng trông đợi và tới xin mời anh em Ameidac, đúng sáu giờ tối ngày 18 Avril 1938 đến nhóm cho đồng đủ tại nhà hội quán « SAMIPIC » số 98 đường Gallieni Chợ-quán :

1. để cử ban trị sự mới năm 1938,

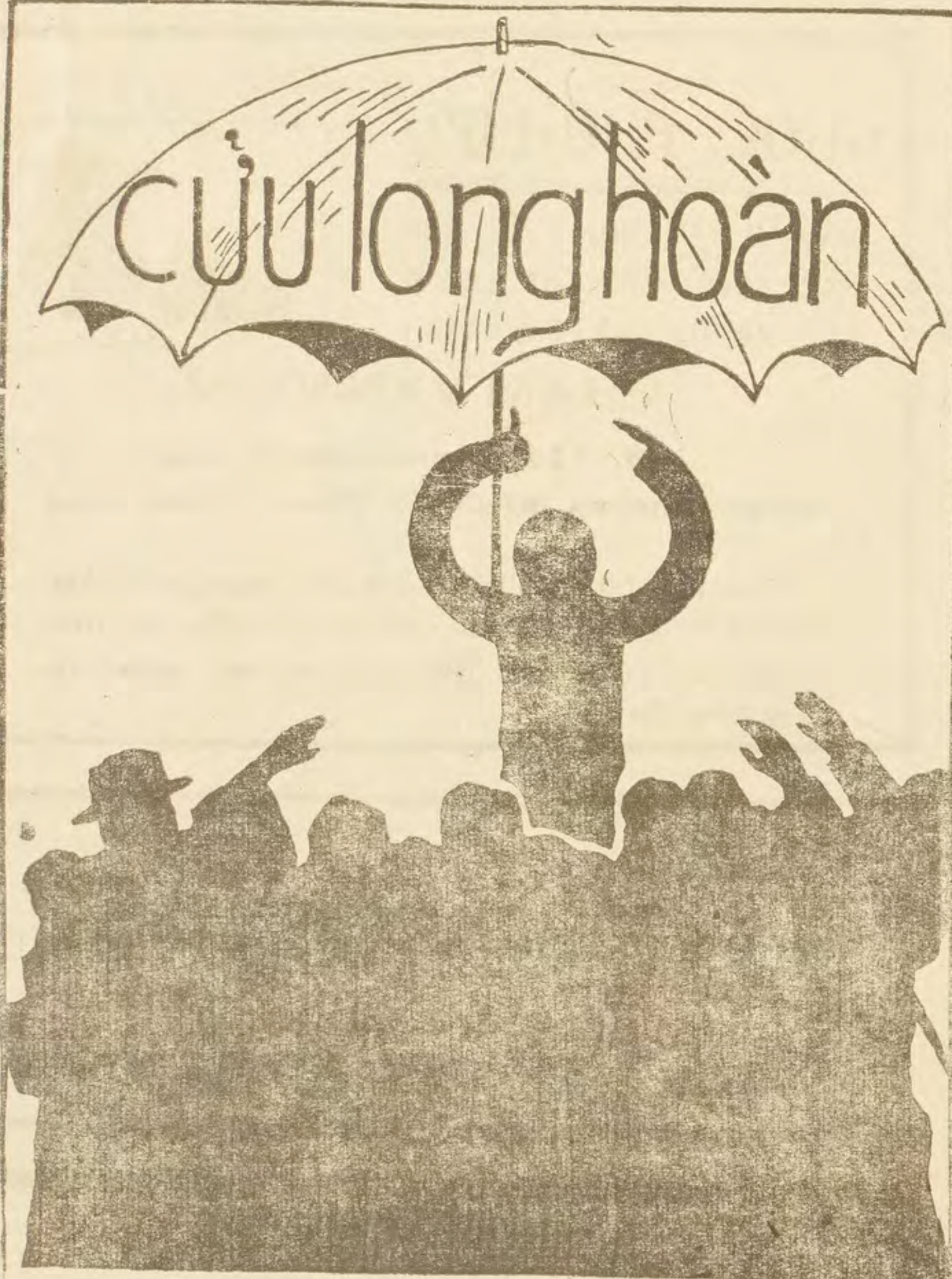
2. để cử ban trị sự trong mỗi địa phương cho dễ làm việc và man chóng,

3. để nhắc lại mấy điều yêu cầu sửa đổi điều lệ trong kỳ nhóm trước,

4. để xem xét sổ sách thu-nút trong năm vừa qua và đề bàn cãi các việc linh tinh khác,

5. Xin chư quý hội viên ông nào có điều chỉ muốn sửa đổi trong điều lệ thì xin làm sẵn đi, đăng cho khỏi mất ngày giờ trong khi nhóm.

Nay kính thỉnh
Chánh hội trưởng
BÙI - HỮU - ĐÌNH

Các ngài làm việc suốt tuần đã mệt nhọc, các ngài phải bổ dưỡng sức lực lại bằng 1 viên CỬU-long-hoàn.

VÔ-ĐÌNH-DẪN
323 MARINS Cholon
118 ESPAGNE Saigon.
4 OHIER P. Penh.

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN là thứ thuốc có đủ tinh chất bổ dưỡng sức lực hơn hết

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN là vừa trị được các chứng lật vật và làm cho huyết mạch chuyển vận tới

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN làm cho người ăn được ngũ ngon, khoẻ khoan và mau lên cân

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN là thuốc đại bổ không có thứ thuốc Á-đông nào bằng. Mười thang thuốc chưa chắc hiệu nghiệm bằng 1 VIÊN CỬU-LONG

Chỉ có CỬU-LONG-HOÀN là được các nhà cao sang quý trọng dụng và xem như là một món thực phẩm phải có thường bữa

Người chưa uống CỬU-LONG-HOÀN, phải uống CỬU-LONG-HOÀN

Đã uống CỬU-LONG-HOÀN rồi, thì không còn tin thuốc bổ nào khác nữa

2 PHU'ONG THUOC RAT NOI DANH

SAM NHUNG DUOC TINH

hiệu THIÊN-THẦN là một thứ nước cốt chớ rỗng những vị đại hiệp với Sâm Nhung thứ thượng hạng, để pha với rượu, qui ngài sẽ được một thứ rượu bổ dùng uống khai-vị rất quý báu, vì mùi rất thơm, ngọt lại giúp ngon ăn, nghe khoẻ và thêm sức lực.

GIÁ MỖI VE 0160

THUOC PHIE SANH KY

hiệu THIÊN-THẦN là một thứ thuốc bổ phổi để nhứt công hiệu trong 10 phút. Chuyên trị bệnh ho, tức ngực, siễn, thổ huyết và nhứt là ho lao. Mỗi ho hoặc ho đã lâu ngày thấy đều trừ được.

Mùi thơm, ngọt rất dễ uống

VE NHỎ 0140 VE LỚN 0180

TRỞ BÀN KHÁP NƠI

TỔNG PHÁT HÀNH KHÁP ĐÔNG-PHÁP

WALIN ĐẠI DUỐC PHONG

40 RUE VIENOT. - SAIGON

CHUYÊN *Lịch Sử* NÊN BIẾT

LUC TAY SANG CHINH

PHUC NU'OC NAM

(TIẾP THEO
KỲ BÁO SỐ 25)

BÌNH Tây bắt riết vô Bải-cam (tỉnh Bình-định) và bắc-đài Hồ-ky, viên Lãnh-binh trấn-thủ Hoàng-Thành và Tri-phủ Nguyễn Hiền dẫn binh ra đánh trả, binh Tây phải lui.

Tháng 6 năm ấy (Tự-Đức 12), người Tây phải quan thay mặt tới nghị-huê với ta. Họ xin trào đình ta sai quan tới cùng họ hội hợp bàn tính.

Vua Tự-Đức nghĩ sự hai bên đánh nhau lâu nay, ai nấy đều có được thua tổn hại, giờ ngài đã chán binh-đạo, cho sự nghị huê là phải.

Ngài bèn giao phó cho ông Nguyễn-tri-Phương chuyên lo việc này, những điều giao-kết gì phải tàu rõ về trào đợi mạng.

QUÂN tây muốn đánh úp lấy cả 6 thành Gia-định, nhưng mà không được.

Lúc bấy giờ ngoài biển thường có tàu tây đi đi lại lại, hề gặp thuyền lương và ghe buôn của ta ở đâu, họ đều xả súng bắn cho cháy tiêu hết. Vừa lúc ấy có tin báo về trào rằng ở ngoài biển thuộc về Quảng-trị, Quảng-bình, tàu tây bắn cháy hết của ta 5 chiếc thuyền lương và 3 chiếc ghe buôn.

Mùa thu, tháng 7, quan Đề-chánh (coi về việc đắp đê ngăn lụt) Nguyễn-tu-Giân ở Bắc dâng sớ về trào, hết sức bày tỏ lý-sự không nên cùng người tây nghị-hòa.

Vua Tự-Đức lại đem việc đó phân hỏi các cụ đại-nhân Cơ-mật-viện.

Hai ông Trương-dăng-Quê và Phan-thanh-Giân cùng tâu rằng:

— Người tây vốn cầu xin ta chỉ có 3-việc. Hiện nay họ cầu xin đất-đai, ta nhứt định cự tuyệt không cho. Còn về khoản

xin thông - thương, thì từ lúc nước ta nhứt thống đến giờ, đã có lệ định sẵn sàng. Đến như khoản xin giảng đạo tự do thì từ đời Trần đời Lê đã vậy, nay chẳng qua bày ra cấm-ước, để họ không được tự do mà thôi. Nếu bảo chúng tôi bàn huê, làm cho vua cha lo phiền, vậy chờ ngày xưa vua Hán-Văn-đế chẳng từng nghị-hòa với Hung-nô đó sao? Vua Tống-Chơn-tôn chẳng từng nghị-hòa với Khiết-đơn đó sao?

Vua Tự-Đức hạ chiếu rằng Nguyễn-tu-Giân ở ngoài, không tự biết lời nói của mình quá nóng nảy phần khích, đó cũng là thói quen của văn-sĩ, không lạ gì. Nhưng đến lời nói của chư-khanh tại trào, cũng chưa phải đạo lo nước bản ngay. Vậy từ sau trở đi, chư-khanh tâu bày gì cứ nói quyết ngay một lời thì hơn.

Quân tây và quân giao - chiến

Kể bàn đến việc hải - phòng, văn-Đa, đội-trưởng Đoàn-văn-vua xét rằng tàu tây đi lại trên Thước, Lê-văn-Nghĩa đem cánh mặt biển hoài, vậy thì ta lo quân mình chạy trốn đi trước, phòng mặt biển không bằng lo thành ra các quân khác đều phòng mặt sông. Ngài liền thảo-tan vớ. Quân tây đốt giết lung chim, sai các quan địa-phương tung. Trận này quân ta chết lựa những địa-thể hiểm - yếu ở 52 người, bị thương 103 người.

THEO SÁCH

DƯƠNG SỰ THUY MẬT

洋事始末

là sách của trào đình chưa hề công-bố bao giờ

cửa biển cửa sông, xây đồn đặt súng đại-bác để phòng giữ.

QUÂN TA THUA TRẦN LIÊN - RI - NHIỀU TƯỚNG-SĨ BỊ TỘI CHÉM

PHẠM-thế-Hiến và Nguyễn Hiền đánh với quân tây ở Phước-trị, Liên - tri (gần cửa Hán). Quân ta thua to. Thừa thắng, quân tây xông vào mấy đồn phía hữu ở Liên-tri và Nại-hiên bắn phá đã thêm rồ mới rút đi.

Ngày hôm sau, họ lại kéo tới đánh các đồn Nại-hiên. Hai bên đánh giáp lá - cà. Xuất-đội Hồ-

Nhà dân bị đốt cháy tiêu hết 79 nóc, và dân chết 10 mạng, bị thương 2 mạng.

Hổng soái Nguyễn-tri-Phương dâng sớ về trào xin chịu tội.

Vua sai Phan-thanh-Giân đem cờ bài vô Quảng-nam quân thứ, hội hợp các tướng sĩ lại để nghe đọc thánh chỉ, truyền chém bọn Hồ-văn-Đa 3 người. Còn Nguyễn tri-Phương, Phạm-thế-Hiến và Nguyễn-Hiến đều bị cách chức triệt hồi.

Đối với những quân-lính bị tử thương, nhà vua đều ban tiền gạo tang tuất.

Trong lời thánh chỉ ấy, vua lại dạy các quan ở Quân-thứ dò xét kỹ lưỡng xem ai là người đồng cảm thì tâu về trào để nhà vua ban thưởng và cất nhắc lên cho. Còn ai ra trận gặp giặc mà hèn nhát thối lui, hèn binh lính thì do xuất-đội, hèn xuất-đội thì do quân-cơ, hèn quân cơ thì do thứ-thần (các quan làm đầu ở Quân-thứ) cứ việc lập tức chém đầu kẻ hèn nhát đó trước mặt ba quân rồi sau hãy dâng biểu tâu lên cho vua biết.

VUA VẪN CÒN HÙNG THÚ

NGÂM THƠ NHƯ THƯỜNG

VUA Tự-Đức truyền-dụ cho các quan-viên ở ngoài kinh-đô, từ tri-huyện trở lên, ai có mưu hay chức lạ gì đều cho phép dâng sớ về trào tâu bày để vua xem xét. Còn thứ-dân ai có tài năng muốn ra tòng quân để lập công danh với nhà nước, thì do quan địa-phương xét thực tiến dân và tâu về trào.

Nhơn theo lời dụ ấy, có người tâu bày ý kiến thiếu gì, nhưng không ai có mưu hay chức lạ gì theo ý trào-đình mong mỏi. Hoặc có người chỉ nói đề chừng bắt bóng, chẳng đầu ra đầu. Hoặc có người bày vẽ những cơ nghi hẹp hòi chương ngại, khó nổi thi hành. Lại như lúc nhà vua xuống chiếu cho các quan phải nghiêm-phòng bọn dân đạo hay mách tin chỉ nẻo cho quân tây nên chỉ có người tâu xin tận sát giáo dân để trừ nội loạn. Nhưng vua không nỡ lòng nào giết hại như dân như thế, và cho lời tâu bày ấy là quá đáng dẹp bỏ một bên.

Hai ông Trương-dăng-Quê và Phan-thanh-Giân lại tâu rằng:

— Người Tây đến nước ta chuyển này bôn ý chỉ cầu xin ta cho lập phố thông-thương, nay tự họ muốn xin giảng hoà, xét ra tình họ hình như thiết tha cấp bách. Duy có một điều là họ muốn chiếm lấy nhiều phần hơn. Vậy ta quyết không nên lạc lòng nhẹ dạ mà chịu cho họ. Huống chi, ở Đà-nẵng thì họ dụng tâm cố chấp mà ở Gia-định thì họ lại là kiểm lời làm bộ cung kính thuận tòng đối với mình, nhằm lại công việc làm chỗ ú ở mập mờ, cuộc hoà chưa chắc gì đã thành được đâu. Nay nghe có tin báo rằng họ đã dọn dẹp khiêng vác súng đạn xuống tàu, không biết là họ tính đi ngã nào. Vậy xin Bệ-hạ xuống chiếu, sai các niên duyên hải nên lo việc hải-phòng mới được.

Vua Tự-Đức khen là lời nói rất phải.

Nhơn dịp ngài làm ra một bài thi đưa ông Đăng-Quê xem.

Bài thi ấy có 4 câu như vậy:

« Đa sự duy kim nhứt

« Lự mưu chính thứ kỳ.

« Ninh vô Trương-tử trợ,

« Ưc hiệu Tạ-công kỳ.

Đại-ý của vua nói lúc này nhà nước đa-sự, trào-đình trông cậy vào mấy bậc lão-thần trọng vọng như ông Trương - đăng-Quê phải ráng lo mưu nghĩ chước để giúp vua cứu nước vậy.

RẤT LO DÂN ĐẠO
TƠ-THÔNG VỚI TÂY

THÁNG 9, vua nghĩ trong số dân theo đạo, có nhiều kẻ lộ ra hình tích tới lui giao-thiệp với người tây, ngài bèn hạ-chiêu cho tất cả các tỉnh. thần trong nam ngoài bắc, xem trong hạt mình có mấy anh hào-mục dân-đạo, thường ngày đứng đầu cho dân, thì bây giờ phải tìm cách săn sóc giam cầm nó, đừng để cho nó tẩu-thoát đi đâu hết. Bọn dân ông con trai theo đạo, kẻ nào xét ra an phận làm ăn thì thôi, trái lại, nếu có ý lấp tênh dõm nom thì phải bắt nó tới ở những làng không có dân đạo. Còn như kẻ nào thiệt có hình tích mưu toan khác lạ, thì lập tức bắt giam; tài vật của nó đem quân phân cho người khác. Bất được mấy người đạo-trưởng và đầu-mục kiệt kiệt thì tùy theo việc lớn nhỏ mà được khen thưởng, hoặc là được bổ quan phong chức để tỏ ý trào đình khuyến khích công lao.v.v.

(Còn tiếp)

BÁO MỚI

CHÚNG tôi đã tiếp được «Độc» số 2, là tuần báo xã - hội độc - lập, do hai ông Nguyễn-văn-La và Nguyễn-thế-Vinh chủ trương.

Báo-quán ở số 16 rue Harmand Hanoi.

Kính mừng bạn đồng nghiệp.

Chúng tôi được tin báo «Tuần Lễ» sẽ xuất bản số đầu vào ngày 12 Mars ở Vinh.

Báo ra ngày thứ bảy, giá đồng niên 1p 50, sáu tháng 0p.80 và mỗi số 0p 03.

Báo quán ở 37- Jules Ferry, Vinh.

SÁCH MỚI

HÀN Pháp Việt từ điển của ông Đào - duy - Anh đã xuất bản tới tập thứ 4. Tập này dày hơn ba tập trước, còn về sự biên tập công phu và in đẹp giấy tốt là lẽ cố nhiên.

Chúng tôi trông mong tất cả những người hiếu học trong nước đều nên mua bộ sách giá-trị này của ông Đào duy-Anh.

Muốn mua

Tôi muốn cần dùng một cái máy Boudouin cũ, dầu có hư hao nhiều ít cũng được. máy 10 ngựa hoặc 20 ngựa. Ai muốn bán xin gửi thư cho hay, sẽ đến coi và thương lượng giá cả. Xin đó nơi: Khương hôn Tạ làng Longthượn Tânchâu.

"NGƯƠC DÒNG" của TỪ-NGỌC

NGƯỜI ta bắt đầu biết ông Từ-Ngọc là một nhà viết tiểu thuyết có luận đề kể từ quyển « Khó-Hương ».

Theo « trào lưu Khai - Hưng, Nhất-Linh », ông Từ-Ngọc quan-thiết đến thành-kiến hư-bại trong gia-đình an-nam. Trong « Khó-Hương », ông tả nỗi khổ của một người vợ, vì không sanh được con nối-giòng cho chồng, phải chịu trăm cay ngàn đắng. Nay trong « Ngươc-Dòng », ông cũng còn lấy lại cái chủ kiến ấy: Châu — một nhân vật trọng yếu trong truyện — bị cha bắt hôn, vì là phận gái không nối-giỏi cho cha được.

Trong « Ngươc-Dòng », ông Từ-Ngọc còn muốn giải quyết một câu hỏi nữa: một người con gái có thể thoát ly gia đình và tự lập lấy thân danh không? Theo ý truyện, ta thấy ông trả lời rằng có thể được. Ông cho Châu vừa ra khỏi nhà đã gặp cái may mắn được Sứ và Mịch, hai người bạn, đùm bọc. Kể ông cho Châu tìm được sở làm một cách dễ dàng: làm nữ thư ký trong một tòa báo « Mới ». Khi báo này bị chánh phủ thân giấy phép, ông « đưa » Châu vào dạy ở trường tư thục Chu-v-An, Kịp khi Châu không còn muốn làm nữ-giáo - viên nữa, ông « đưa » Châu về một làng nhỏ mua lúa bắp của dân quê để bán lại cho các công-ty lớn ở các đô-thị. Ông cho Châu

luôn luôn được thoã-mãn, khỏi bị một cam go, một thúc phọc nào về sinh kế. Làm như Châu là con cưng của số mạng.

Châu quả là một người con gái của ông Từ-Ngọc đặt đề ra. Và những hành động của Châu quả là những nét phác-họa trong lý tưởng của ông.

Thật sự thì đâu có thế!

Một người con gái chưa nhiều đời, một khi bước chân ra khỏi gia-đình, đâu có được thần Số-mạng cưng đến thế. Ông Từ - Ngọc chẳng qua muốn « thí-vị-hóa » cuộc thoát ly gia đình cổ hủ cho chị em, nên nảy ra bạo ý sáng tác những « số đỏ » tốt phước cho Châu của ông, mong chị em lấy Châu làm gương mạnh bạo rời bỏ ông « via » hay bà « via », một khi các ông này bà này đã tức bực xỉu tẹt với mình. Nhưng trong lúc hăng máu, ông chẳng nghĩ đến nỗi hại gieo rắc bầu « máu nóng hấp tấp thoát ly » gia đình giữa chị em.

Tôi đã được biết nhiều bạn gái không phải bị cha mẹ ruồng bỏ, hoặc ép duyên lừa gạt, mà cũng rắp ranh nào là muốn đi xa, nào là muốn thoát ly gia đình. Quan-niệm thoát ly của họ không có gì lạ hơn là thấy mình không được phận đẹp duyên ư như nhiều chị em bạn, nên sanh ra chán đời, muốn đi xa để tự lập. Nhưng than ôi! con đường lập thân đâu chưa thấy, chỉ

thấy biết bao cạm bẫy đang rình rập bên mình, chờ những « phút yếu linh hồn », những giây phút sa ngã của

minh, để kìm kẹp đưa mình vào Truy-lạc, Vực sâu, Hồ thăm.

Đừng nói: « hễ phụ nữ có tài là có thể nghĩ đến chức nghiệp được ». Trong những số kiếp mong manh trên này, người ta có thể đếm được nhiều chiếc đầu học thức, đủ tài nghệ. Đàn bà là đàn bà! Người ta hay nghe lời quyến rũ lắm! Từ sa-ngã đến truy-lạc, chỉ có mỗi một bước.

Biện-luận thế này, tôi không phải muốn bảo chị em nên luôn luôn xếp mình dưới chế-độ gia đình cổ và nệ. Tôi chỉ muốn nói nhỏ với ông Từ-Ngọc: « khi ta muốn xét đến một vấn đề gì trong gia đình, xã hội, ta nên nghĩ luôn đến những thực-trạng của nó ».

□

« Ngươc Dòng » của ông Từ-Ngọc, vì muốn xoay ngược lại xã hội gia đình, đã bước một « bước lớn ». Tuy nhiên, nó không đáng bị người ta bỏ quên.

Cũng như « Đoạn Tuyệt » của Nhất-Linh đã giải quyết vấn đề gia đình bằng một sự rủi (Loan vì vô ý đã giết chồng với con dao rọc sách, để đoạn tuyệt cuộc đời khe khắc ở nhà chồng);

Cũng như « Có giáo Minh » của Nguyễn-công-Hoan đã giải quyết vấn đề gia đình với một sự may (Minh may được trúng số độc đắc, mua chuộc được

lòng mẹ chồng khe khắc và em chồng cay nghiệt);

« Ngươc Dòng » của Từ-Ngọc cũng có một lần lỗi, là giải quyết vấn đề gia đình với những « số đỏ » của Số-mạng.

Như vậy thì: một khi « Đoạn-Tuyệt » đã được hoan nghinh với cái nghệ-thuật chắc chắn của ông Nhất-Linh, « Có giáo Minh » đã được hoan nghinh với cái nghệ-thuật bóng phèng của ông Nguyễn-công-Hoan, « Ngươc Dòng » cũng, theo luật công bằng, đáng được người ta hoan nghinh với cái nghệ-thuật giản dị mà không thiếu về thâm thúy của tác giả nó.

Vâng, ông Từ-Ngọc có một cái nghệ-thuật giản dị mà thâm thúy lắm.

Mấy bức thơ của Châu viết cho bà phước Rosalia và Sứ đã đạt được cái hay này.

Nhưng tiếc cái nghệ-thuật của ông Từ-Ngọc không duy-nhất. Đoạn đầu, ông tả lúc Châu bị khổ tâm trong gia-đình rất nhạt phèo, lúc cha Châu ép duyên Châu với Khã rất sống sượng. Rồi lại, đến đoạn giữa — đoạn Châu có tình với Mịch và lúc Mịch vi phạm sự cho lý-tưởng phải bị đẩy sang Côn-đảo — ông đã đạt được chỗ tối cao của nghệ-thuật: ông đã làm cho người đọc say sưa sống trong những phút xuất-thần (moments d'extase). Đến đoạn kết cuộc, người ta thấy ông linh quĩnh, người ta thấy ông không được « khéo », vì dầu ông đã tìm được một ý hay (une bonne idée).

KIỀU-THANH-QUẾ

Các món thuốc thần của cụ NGUYỄN-an-CU'

Thuốc rượu số 39

Thuốc ngâm rượu số 39 chuyên trị các bệnh phong tê, bại liệt. Thuốc này cũng bổ huyết và đổi máu xấu ra tốt.

Thuốc chế bằng sâm tốt và hiệp với các thứ rễ thuốc trên núi thiết hay, cách bào chế rất công phu phải trọn mười ngày mười đêm mới thành hoàn thuốc.

Một hoàn thuốc và bột quế 1.p00

(Ngâm rượu uống 15 ngày)

□ □ □

Khâm Ly Bồ Thận số 34

Bổ khí-huyết cho mấy người sức yếu, huyết kém. Làm việc thấy mệt nhọc nhiều và hay đau như: ăn lâu tiêu, bón, đau lưng, tê mỏi tay chân. Bệnh nhiều thì mộng-tĩnh, hoạt-tĩnh đi-tĩnh.

Các ông lão, bà lão dùng thuốc này để bổ khỏe và ngừa các bệnh.

Kỳ thai

Một hộp (uống 6 ngày) giá: 1.p00

□ □ □

Thuốc trừ ho lao số 35

Nam, phụ lão ấu ai bị bệnh ho lao, ho thổ-huyết hoặc lao ruột, lao gan hệ gặp thuốc số 35 này thì cũng như gặp thuốc tiên.

Bệnh lao mà không gặp thuốc

NGUYỄN-an-Cu' tiên-sanh ở Hóc-môn, là một nhà y-học uyên-thâm, nổi tiếng khắp cả Nam-Hắc mười mấy năm nay.

Các bác quốc-vấn — báo « Mai » này là một — đã từng nói có nhiều bệnh như nguy ngập đến thập tử nhưet sanh, thầy tây thuốc tây đều chạy cả rồi, mà tên sanh cứu khỏi.

Những món thuốc cao đơn hươu tán chúng tôi giới-thiệu dưới đây, do công phu nghiên cứu lâu năm của tiên-sanh mà chế hóa ra có sức thần hiệu phi thường. Cả trăm cả ngàn người dùng đến phải kính phục là thần dược.

Tổng-cước đại-lý ở Saigon là M. Cao-văn-Trực n° 52 rue Aviateur Garros Saigon.

Chu-vị ở xa thì mua lại các Đại-lý ở mỗi tỉnh.

số 35 thì không có thứ nào trị trắng đờ tươi nhuận. Thiết là: Bình Tân Hoàn số 15

lành được.

Nếu bệnh nặng phải uống cấp cho phụ-nữ.

với thuốc số 31.

Một hộp uống 6 ngày giá: 1.p20 1p.00

□ □ □

Thiên Kim Dưỡng Thai số 28

Thuốc này uống dưỡng thai, giúp cho người mẹ được khoẻ khoắn nhẹ-nhàng vui vẻ, đến lúc đẻ thì sẽ được mau lẹ bình an.

Một hộp uống 6 ngày giá 1p.00

□ □ □

Biểu Kinh Bồ Huyết số 26

Chuyên trị: đàn-bà con gái kinh-nguyệt không đều, mình gầy vóc ốm, ăn ngủ không được, tay chân mỏi nhừ, thường có huyết bạch nhiều. Hoặc tử-cung có bệnh rồi biến ra nhiều chứng. Mấy bà vì huyết suy rồi da mặt nhăn, khô, mét, hình sắc buồn bực, dùng thuốc này trong hai tuần thì sẽ thấy khí sắc vui vẻ, da mặt

Bạch Bái Hoàn số 27

Hoàn thuốc này chuyên trị bệnh bạch - đới có nhiều quá, uống thuốc không bớt, dùng hoàn thuốc này để trong cữa-mình thì dứt được bệnh bạch-đới. Hiệu nghiệm lạ kỳ.

Một hộp 2 hoàn giá: 0p.60

□ □ □

Thần Thông Chưởng Tử số 29

Đàn bà ít con, hoặc nhỏ lớn chưa sanh để lâu nào, uống thuốc này thì trong hai tháng sẽ thấy linh nghiệm được như ý muốn. Đã có nhiều người có chồng năm bảy năm mà không có con, uống chưa hết 3 hộp thuốc này thì đã thấy có thai.

Một hộp uống 5 ngày giá 1.00

Chuyên trị con nít từ một tới 15 tuổi, hay đau trong mình nóng nhiệt nhiều, lâu lớn, ban đêm ngủ đổ mồ hôi đầu, ốm gầy ít ăn, ít chơi.

Hoặc trong mình có ban trái, máu xấu, ăn uống không tiêu, bụng lớn. Thuốc này uống trong một tháng thì thấy mập mạnh, da thịt tươi tốt nở nang.

Một hộp uống 6 ngày giá: 0p.60.

□ □ □

Tứ Quý Hoàn số 36

Thuốc này trị các chứng ho thường, như ho gió, ho ban, đau ngực, tức ngực. Bệnh nặng cách mấy uống cũng mạnh được.

Một hộp uống 3 ngày giá 0p.50

□ □ □

Sâm Nhung Bảo Thọ

(Thuốc nhà giàu số 32)

Thuốc này dùng toàn Sâm, Nhung, Quế thứ thiết tốt mà

chế ra để bổ dưỡng thân thể.

Sức bổ của Sâm Nhung là quý vô giá, nhưng phải là thiết sâm thiết nhung thì mới có giá trị.

Đàn ông, đàn bà đều dùng được.

Một hộp uống 2 ngày giá 1.p20

□ □ □

Mô Kỳ Hoàn

(Thuốc Lôi số 31)

Chuyên trị các chứng bệnh hậu, bệnh lao, bệnh rét rừng, bệnh chói nước, bệnh bao tử, thương hàn.

Kỳ thai.

Một hộp uống 6 ngày giá: 0p.50

□ □ □

Tổ Sanh Hoàn số 40

Trị tuyệt chứng bệnh bốn huật. Thuốc này dùng những vị thuốc bổ dưỡng tạng phủ. Hệ ngũ tạng được điều hòa khoẻ mạnh thì bệnh bốn huật dứt. Thuốc thơm ngọt dễ uống. Uống rồi đêm ngủ 9 giờ thì tiêu được chớ hông bợn dạ xót xa.

Kỳ thai

Một hộp uống 5 ngày giá: 0p.50

□ □ □

Tổng-dại-lý ở Saigon là M.

Cao-văn-Trực, n° 52 rue Avia-

teur Garros Saigon. Chu-vị ở

xa thì mua tại đại-lý ở mỗi

tỉnh đều có.

NƯỚC ĐỨC TỰ CƯỜNG NHỜ HITLER

5 năm: từ nhu nhược đến hùng cường, cả một đoạn lịch-sử hoạt động của Đệ-tam Đức (troisième Reich) đã sống lại

Ngày 30 tháng giêng năm 1933

LÀ ngày gì? Chính là ngày mà 6 triệu dân thợ Đức vô nghề nghiệp than đói ở Bà-Linh, là ngày mà luôn luôn có tiếng súng nổ, biểu hiện cuộc bắn giết giữa đảng cộng sản và bọn na-di (nazis). Cũng chính là ngày Hitler được thống chế Hindenburg nhìn nhận đủ lực lượng nổi chân Bismark.

Kể từ ngày ấy Hitler luôn luôn nghĩ đến vấn đề binh-bị: phải làm sao đào tạo một đạo binh cường tráng. Và hơn nữa Hitler nghĩ đến cách giải thoát nước Đức ra khỏi « kềm tỏa của điều ước Versailles » và ngoài vòng ép buộc của các thương đoàn tư bản. Hitler thấy đứng cần mũi trước sự làm việc của mình là bọn phân động, cộng sản. Ông bèn thẳng tay đàn áp. Không có một sức phản động nào đối lại tiếng kêu la của bọn Cộng-sản, bọn phân động bị đánh đập trong ty cảnh sát không vang động ra ngoài được.

Đánh đập chán, ngày 1er Mai Hitler hiệu triệu cả các dân thợ trong nước lại trong một sân tập trận để nghe ông diễn thuyết. Ngày này dân thợ toàn quốc lần thứ nhất chịu nghe quan Chỉ-đạo (Führer) nói. Họ rất tin ở lời tuyên bố của quan Chỉ-đạo — lời tuyên bố sẽ giải quyết trong 4 năm vấn đề thất nghiệp.

Qua ngày sau, Hitler truyền lệnh cho đạo S. A. (Sections d'Assaut) của mình choán các nhà hội của liên-đoàn lao động.

Việc bãi bỏ các liên-đoàn lao động này làm tiêu diệt luôn các đảng phái trong nước.

Và kể từ đây, Hitler mạnh dạn bước chân vào lịch-sử của thời-dại. Kể từ đây, ông làm việc không cần phải hỏi ý kiến ai.

Ngày 2 juillet, ở Bavière trước bọn S.A. và S.S. của ông, ông mạnh dạn tuyên bố: « Tôi đã nhất định thẳng tay trừng trị cả các ý định muốn phá khuấy nền trật tự hiện thời. Tôi sẽ phản kháng, với một năng lực cuối cùng, một cuộc cách mạng không đầu thư nhĩ, vì nó sẽ kéo sau nó một sự hết sức lộn xộn. »

Quan Chỉ-đạo bấy giờ đã đi ngược chương trình ông thảo ra khi còn ở Munich. Vì ông nghĩ mọi sự lộn xộn trong xã-hội sẽ đem lại một sự khó khăn trong vấn đề giải quyết nạn thất nghiệp và trong vấn đề tăng gia binh bị để quật-cường với các nước ngoài.

Goering, một tử đệ của Hitler, thảo ra một chương trình mới: bảo thủ bọn tư bản đứng nhờ họ giúp tiền làm việc chấn-hưng vô-bị.

Sau công việc này Goering, Hitler còn đề-nghị cần phải tách nước Đức ra khỏi Hội-Quốc-Liên

Năm 1934

NGÀY 14 juin 1934; Mussolini mặc võ-phục rước Hitler tại một phi-trường ở Venise. Ngày này, Hitler thấy các đạo binh Y diễn qua trước mặt mình một cách rất hùng tráng. Thấy rồi, ông tự thẹn giùm cho Đức của mình. Bấy giờ ông mới nhìn nhận Goering nói đúng: muốn nói cho người ta nghe, mình phải mạnh hơn ai hết.

Ở Y về, Hitler hoài bảo luôn luôn cái chí tăng gia binh bị. Nhưng ông nom thấy người trong nước luôn luôn mưu nghịch lại ý muốn của ông. Bởi nên ông nổi nóng. Ngày 30 Juin giữa cảnh tươi đẹp của cuối hạ, ông truyền lệnh cho số cảnh sát đem đặt nhiều súng liên-thính trước đại-bản-dinh của đạo S.A. và trước nhà quan ba Roehm, vì ông nghi quan ba Roehm có chủ định xu hướng nghịch ông.

Thấy thế, người qua đường cũng tưởng một cuộc tập luyện thường. Nào dè đến trưa, các bảo đều công bố lên nhiều chi tiết hải hùng: trong một đêm hôm qua, Hitler đã truyền lệnh tàn sát một toán quân cộng ở Munich, hơn nữa, theo lệnh quan Chỉ-đạo, quan ba Roehm và 7 viên thuộc-quan đều bị bắt và xử tử; sau cùng đại tướng Schleicher và phu-nhân bị giết tại biệt thự vì không chịu để cho lính của Hitler bắt.

Người ta còn biết được, ngoài mặt báo, hàng trăm đảng-viên quốc-xã trẻ tuổi, bị tố cáo

mưu làm loạn và bị bắt giam ở ngục Luchterfeld tại Berlin.

Việc này, có nhiều tờ báo quốc gia bình vực Hitler nói không phải tại ông muốn mà chính tại Goering, Blomberg, Schacht xúi giục ông.

Trước sự chém giết bạo tàn này, dân Đức hết sức phản uất: ngày 24 juillet, một toán thanh niên Đức giết thủ tướng nước Áo là Dollfuss với hai phát súng.

Sau vụ này, người ta còn thấy dân Đức bỏ 2 triệu lá thăm nghịch, phản kháng Hitler, khi Hitler lên làm chúa tể đất nước, sau ngày chết của Hindenburg (2 août).

Hitler bắt tay Mussolini

Năm 1935

NĂM 1935 là năm của sự gia tăng binh bị. Nhưng muốn gia tăng binh bị phải có tiền.

Bởi nên Hitler hết sức chịu các đại thương gia, kỹ-nghệ gia.

Khi đã có đủ số tiền mua nguyên-liệu đúc các quân khí, Hitler ngày 16 mars hủy điều ước Versailles, coi nó như đồ bỏ.

Và liền đó, Hitler đề nghị luật sung quân bắt buộc.

Năm 1936

NĂM này là năm Hitler hết sức lo gia tăng binh bị.

Đại-tướng Goering (đứng nghiêng)

Nhưng ngoài mặt ông vẫn nói đến những vấn đề tài binh hải binh.

Năm này cũng là năm Hitler được dân Đức tin nhiệm.

Cũng chính năm này, ở Hội-nghị quốc xã (Congrès national socialiste) tại Nuremberg, ông nói trước máy truyền thanh: « Tôi đã làm cho nước Đức — lò chiến tranh — trong bốn năm trở thành hùng cường. »

Năm 1937

TRĂM qua 3 năm lo chính đốn việc nước bấy giờ Hitler mới để tay đến các nước ngoài.

Ở Tây-ban-Nha, ở Viên-dông ở Trung-bộ Âu-châu, ông đều thày lay đặt tay đến.

Trước nhưt ông tạo nên bộ hai Bà-Linh — La-mã, kể đến bộ ba Bà-Linh — La-mã — Đông-kinh.

Đến ngày 25 septembre năm này, Hitler có mời Mussolini sang Đức. Bận này, Hitler không còn thấy thẹn trước thủ tướng Ý nữa, trái lại ông còn hãnh diện thêm nữa. Vì bấy giờ quân bị Đức rất chính đốn.

Hitler không ngớt miệng khoe khoang với Mussolini về sức mạnh và kỷ luật nghiêm trang của các đạo quân mình.

Từ con đường nhu nhược đến bước đường hùng cường, Hitler đã bước được rất lẹ trong có mấy năm: 1933-38.

Trong các cuộc « tự cường » mau chóng này của nước Đức, chúng tôi thấy cả một ý-chi to lớn, một sự hành động quyết liệt của quan Chỉ-đạo Hitler.

Nước Đức hện nay đánh rằng hùng cường về binh bị. Nhưng còn nền tài chánh của nó thì than ôi không khác gì tình thế nước Nhật, đánh trận ăn mà tiền thì hao mòn. Cuộc khuếch-trương binh-bị cực-diểm ở Đức mấy năm nay đã giết lần mòn công việc bổ ích và nó làm sung mãn « mạch sống » trong toàn thể quốc-gia.

Có một vài kẻ nghịch của Hitler nói pha trò xong như vậy: — Một người trần truồng, ăn cỏ trong một sân cỏ, là cái gì? Là nước Đức sau 5 năm tự cường.

QUẾ-LAN

PROFESSEUR AMIL

Chuyên-môn coi tay, đoán số, làm bùa phép bí tàng bên Ấn - độ

Le 20 Décembre 1937

Monsieur H. H. A. AMIL

Professeur 164 rue Mac-Mahon SAIGON

Thưa ông,

Tôi lấy làm cảm ơn ông coi cho tay và đoán vận mạng cho tôi thật không sai một mảy.

Thật đáng khen sự mầu nhiệm của ông.

Nay kính

LÂM-NGỌC-BÌNH

Propriétaire Baclieu

Muốn vừa lòng công chúng đến xem, từ nay xin tính giá 3p.00 coi suốt đời.

Thân diên hay thập đầu mù-u

Ngày buổi văn-minh vật chất hưng-vượng như ngày nay, nghề ăn-lọt tuyệt hảo, báo-giới phổ thông, văn-nhơn danh họa không thiếu với vô số tài liệu sẵn sàng để làm quảng cáo tới tận, mà biết bao nhiêu nhà buôn cũ xưa nay vậy, chẳng khác đèn điện có, mà không dùng, cứ thập đầu mù-u mãi thì đồng bào thử nghĩ có bất thức thờ vụ và có thất lợi vì nôi đi sau bước chậm hơn người bay không? Muốn thức thời vụ, muốn hưởng đại lợi, muốn cạnh tranh hơn người thì phải biết làm quảng cáo tới tận.

Quyển sách « Quảng Cáo » của ông Lý-công-Quận, mới vừa soạn xong và mới xuất bản — chỉ dạy đủ cách làm quảng cáo rất hay lẹ, mới mẻ hợp thời — Một năm công phu ghi trên 140 trang giấy thượng hạng, in rất sắc sảo, bìa láng tuyệt đẹp. Nền mua 200 Tờ một lợi ngàn. Giá mỗi quyển 0p.95. Gửi lãnh hóa giao ngay 1p.26.

Có mua xin do các hàng sách lớn Nam-Trung-Bắc, hay viết thư cho ông LÝ-CÔNG-QUẬN chủ nhà in ở Soctrang

Cùng hai ông « Họ nói »

VỀ CHÚNG THU'ONG-MÃ-PHONG

Số báo « Mai » ngày 6-1-38. có bài M. Phạm-gia-Mô khảo cứu về bệnh « thương mã phong ». Tác giả bài đó, một la nói bệnh này cổ thành nhưn Á-đông minh đã từng biết lâu rồi, hai là chỉ cách dùng cách ba hơi thiết la giản tiện cho người lâm bệnh. Chữ ý của tác giả là cốt đem sự hiểu biết của mình, mà chỉ biểu cho người chưa hiểu, chứ nào có ý quảng-cáo gì đâu.

Vậy mà trong « Khoa học phổ thông » số 84 ra ngày 16.2.38, có hai ông Đốc-tơ Trần quế Tữ và Trần hữu Nghiệp hiểu cách làm sao không biết, lại đem sự phát-minh của ông tổ-sư thuốc bắc phương Đông ra mà mĩa mai, còn phương pháp thứ nhì, thì 2 ông không hề nói tới.

Thưa hai ông : Phạm-gia-Mô, là anh học chữ nho có lẽ còn kém quá. Nên chỉ anh lấy ông Trương Trường-Sa làm ông tổ; anh phục thiế những người như Bão-tương-Ngao, chứ anh chưa hề lợi dụng mấy thim xam để làm thầy anh bao giờ.

Vẫn biết chà-và với mọi là 2 dân tộc không hay bạn quân, hai ông đem mà thí - ti, thiết đang phục cấp mắt tinh đời của hai ông, thấy nhiều học rộng. Người ta nói rằng kia, mà hai ông nói trở lại vậy, làm cho tôi nhớ tới một chuyện cũ sau đây.

« Vợ chồng ông nọ, có một đứa con gái chưa gả. Lúc bấy giờ một anh đồ nho, và một anh « tục-tữ » (1) cùng tới nói. Trong lúc lưỡng lự, ông nói nếu ta hỏi câu gì đưa nào trả lời trời chấy thì ta gả.

« Nên biết rằng : vì ông có học, nên ông hỏi theo lịch sử, đề gả con cho anh đồ. Rồi ông chỉ hôn núi lở kia ông hỏi :

— Tại sao hôn núi lở đó lỡ vậy hai anh có biết không ?

Anh đồ nho ta nhớ sách thừa rằng trong năm nọ, về trào vua nọ, có tai địa-chấn, làm ra sơn-băng.

Anh Tục tử :
— Vậy chứ không có địa-chấn làm sao cũng có nhà băng. Người ta thường nói nhà băng Đông.

(1) Tục tử cường phu, là người ăn nói lỗ mung; chứ không phải như « lan tôn quế tử » là con giống cháu giống.

đương, nhà băng Hường - căng 1 - 38. có bài M. đó sao ?

— « Băng » đó là hăng bạc, còn « băng » này là lở kia mà. — Vậy chứ mấy người lở lở cả mình đó, đã có địa-chấn hồi nào ?

Anh có học thì nói theo sách, anh không học lại nói theo hề, vậy thử hỏi anh nào đủ « trực giác » anh nào đủ « khúc-giác. »

Hơn nữa, theo sự hiểu biết của vật lý trong võ trụ, dễ thường Chà với Mọi nó cũng có thứ thuốc tự cứu tự trị lấy, chứ không đến nỗi như ai biết bạn quân, biết ăn học, mà không biết tự trị cho đến nỗi thiết mạng.

Không thấy một người tây ở Saigon hơn 10 năm nay khảo cứu thuốc Mọi đó hay sao ?

Đến như hai ông nói : « Không được phép dựa theo « à nói xấu vong linh người khuất mặt. » Tôi xin phục câu đó là nói phải. Nhưng thử đem « Tiêu côn-tán » của ông tổ phát minh ra, phản chiếu lại với Mọi ở trường, biếm nhẽ với dân Tiều bạn quân xa lớn. Ấy là nói tốt cho người khuất mặt đã ngàn xưa, và là biết giáo dục biết nhả nhận đó phải không ?

Chẳng những vậy thôi, mặt sát Tiêu-côn-tán, khi thị dân Tiều, trái lại cây nhíp nhọn trên mái tóc của mấy thim xam là vợ dân Tiều lại là món tài liệu cấp cứu. Thiết, anh học chữ nho còn kém, mà anh chưa từng mâu thuẫn như vậy bao giờ. Anh học chữ tây thiết hay, nên anh không tẩy chay mấy thim xam.

Vẫn biết rằng nếu gặp « ca » nhẹ, thì rề cây cũng hay. Còn gặp chừng nặng, dầu cho Huê-đa Biền-thước cũng chịu theo lời hai ông đã nói đó.

Nhưng theo thuyết đó, thì rất nguy cho mấy tiệm thuốc Bắc và nhà thuốc tây. Và mấy ông thầy mấy lâu nay tự hào là « hữu nghiệp » chắc đến hồi « vô nghiệp » hay « thất nghiệp ».

Còn cách phát bệnh của hai ông đã nói : « Có lúc như dầu... cho tôi tay chơn tê liệt » và cách « vệ sanh đừng an uống thái quá, làm việc mệt quá » v. v... thì lặp lại của người đã

viết trong báo « MAI » một cách rõ rệt.

Cách trị của hai ông : « Về cách trị ». « Họ nói » mấy thim xam lúc nào cũng có cây nhíp nhọn trên tóc là cốt để phòng ngừa chứng « thương mã phong ». Rồi làm sao, ngừa cách nào, không đề ọc « nhận chân » vô thử ?

Công phu ăn học, đèn sách mười năm, chỉ nhớ nơi « họ nói » « họ nói », đã không có « sáng kiến » lại không « định kiến » toàn thị là quan niệm lơ mơ, không có gì làm đảm bảo chắc chắn và giản tiện để làm cho người hữu sự biết.

Đành rằng, có bệnh thì mời Đốc-tơ, như hai ông đã nói, nhưng đó là hạng có tiền. Giã tí làng tôi là làng Vi-thủy cách châu thành Rạchgiá 92 cây số, trong làng rộng tới 20 cây số, có mười người khách-trú mà vợ Annam, chứ không phải xam. Rồi không thấy họ nói hay làng nói gì hết. Lẽ tất nhiên là phải mời Đốc-tơ, nhưng may mà gặp đặng Đốc-tơ như hai ông thôi phước quá. Nếu gặp phải như ông nọ và ông kia đó, rồi tính làm sao ? Xin hai ông chỉ giùm. làm phước.

NGUYỄN-VĂN-CU
Tin-đỏ của Trương-trường-Sa, người làng Vi-thủy
Tổng Vinh-tường - Rạchgiá

CON VIT MỘT CÀNG

Về cái tin M. Chính Thái bị đánh ở Baclieu

BÁO « Công-luận » bữa 28-2 vừa rồi có đăng tin rằng M. Nguyễn văn Chính dít Thái bị tên Phong nào đó đánh ở Baclieu. Đọc tin ấy rồi chúng tôi lấy làm lạ :

— Người tuổi tác ngoài 50 và lại bốn tánh hiền lành từ tẻ như ông già Chính Thái mà có kẻ dùng lối võ-phu đối với ông, chắc là kẻ ấy thất giáo lắm.

Vì biết ông lâu ngày, chứ không phải hiện thời làm cồ-động-viên cho báo này mà thôi, chúng tôi hiểu rõ hơn-cách tánh tình của ông lắm.

Chúng tôi viết thư hỏi lại bạn Thông tin ở Baclieu thì sự thiệt chỉ có như vậy :

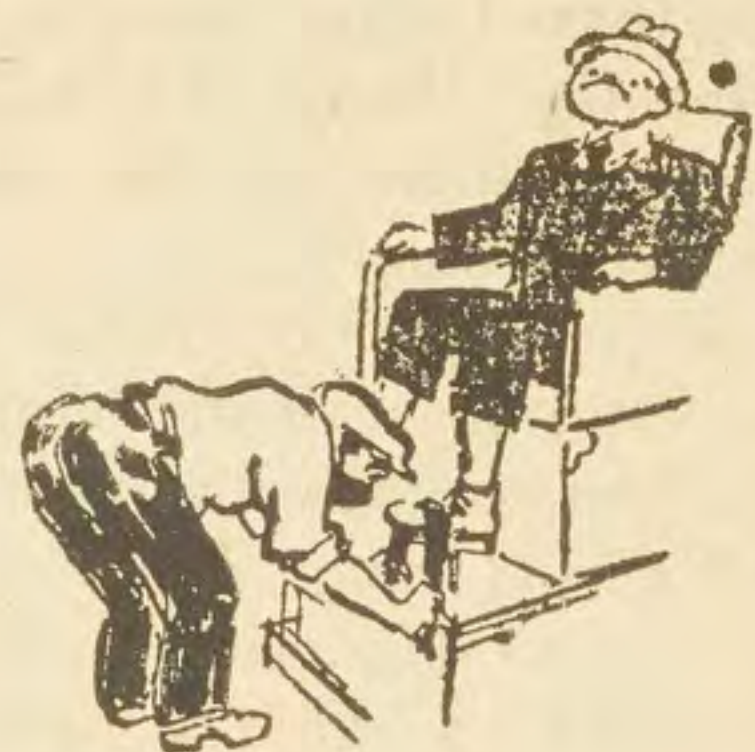
Có tên Sáng, làm loong-loong thầy kiện, thỉnh thoảng viết tin Baclieu cho báo C.L. muốn cậy M. Chính Thái giới thiệu dùm và làm thông-tin cho báo Tân Tiến và báo Mai. Nhưng vì thấy và là người không tốt, nên M. Chính Thái từ chối, và nói mình không có quyền chỉ về sự giới thiệu đó. Mỗi thù !

Cách sau 5 ngày, M. Chính Thái ở Vinh-châu đi về, ngó thấy một bọn bốn năm người từ cầu quây đi xuống trong đó có Sáng và Phong.

Tên Phong ré cười bằng giọng khêu khích, M. Chính Thái tuy già mặc lòng vẫn có huyết tạnh, tức thời trở lại hỏi Phong có phải cười giọng khêu khích mình đó không. Phong nói không. M. Chính Thái liền bỏ qua, nhưng người bạn đồng hành là M. Hà-phước Lộc muốn cho bài học lễ-phép ở đời, M. Chính Thái phải can ngăn rồi hai người bình an đi về. Chuyện có bấy nhiêu đó mà người thông tin cho C. L. dám viết tin nói Phong đánh M. Chính Thái, thật là chuyện bày đặt hư không.

Chúng tôi dự biết rằng các bạn trí thức đừng dẫn ở Baclieu, cũng như chúng tôi, không khi nào tin có chuyện ấy.

Đ. T. N.

TRƯỜNG NỮ-CÔNG NÀO ĐÁNG TIN CẬY ?

Quý bà quý cô ở xa. muốn chọn lấy một trường nữ công cho con em học, thường lấy làm khó, không biết chọn nơi nào đáng tin cậy. Vậy chúng tôi xin mời lại HƯNG-ĐÔNG NỮ-CÔNG HỌC HIỆU, 42-44 Aviateur Garros SAIGON các bà sẽ thấy đúng như lời hẹn, nhà trường đã bắt đầu dạy những khoa mới :

Có thầy dạy riêng khoa vẽ. chính là họa sĩ Hoàng ảo Ngó. Các ngài sẽ bằng lòng vì sự tiếp-đãi ân-cần và dạy đồ kỹ lưỡng.

Thư và mandat đề cho bà :

LÊ-THI-ÂN 42-44, Aviateur Garros SAIGON

B O U R J O I S
PARFUMEUR
PARIS

« MAI » thể thao

PÉTRA VÔ-DỊCH PHÁP-QUỐC

Sang Pháp không bao lâu, anh chàng tay vượn Pétra đã tấn phát lạ thường, làm cho trong các giới phải để ý tới, chờ chẳng riêng gì giới thể-thao.

Sau khi đoạt giải Noel, mới đây, viên tướng 2 thước ấy đã thắng Schröder người Thụy-điển mà đoạt giải vô - địch Pháp-quốc.

Trận ấy theo một bạn đồng nghiệp ở đây mới đăng tin, thì Pétra thắng Schröder cam go lắm, cũng như Cochet thắng anh ba Chim nhà mình vậy.

Trong 5 sets Pétra đối Schröder như thế này 9-7, 7-5, 3-6, 9-7, Pétra hồi còn ở bên này bị « cọt-nha-cháy » Nửa gót lần nào cũng dậm hết.

Mới biết không tiền thi tài cán cho mấy cũng đành phải mai-một.

Các trận đá banh ngày chúa-nhật 13 Mars

Vườn Ông Thượng (Cúp Pagès)

Jean Comte Police Sport
Auto-Hall Stella

Sân Lareynière (Vô-dịch 2è série)

Lucia Distamy
Port Commerce Nga-sau

Sân Mytho

(Trận chốt giải Ng-ch-Phong)
Police B U. S. Mytho A

Sân Marine

Marine R. I. S.

Sân Stella

Stella B Cayquéo

Sân Phu-nhuan

Paul Blanchy Verdun
Etoile Phunhuan Phuhua

Sân An-nhon

An-nhon Brigade, Giadinh

Sân Đồng-chí

Dong-chi Journal

Cúp Lambert sẽ tranh ở đâu?

Cũng như quận đi tại Nam-vang, Nam-kỳ bị đá bại 4 bàn gỡ hai, tuần rồi quận về tranh cúp Lambert ở tại Saigon, Namkỳ thắng trở lại 4-2, thế là điềm hai bên đã đồng đều. Giờ phải tái chiến nữa.

Nhưng sẽ đá ở đâu ? Ban tổ chức định cho trận thứ ba này phải bắt thăm chọn chỗ, nếu như thế thì trận ấy sẽ có vào cuối tháng Juin. Hay là trận ấy sẽ đá tại Saigon này 20 Mars ?

Tin văn thể-thảo

SAU khi đoạt giải vô-dịch Pháp-quốc, Pétra đã lên tới cái hạng của những chiếc vợt cũ như Tillen, Cochet, Borotra và Vines. Nghe nói cuối năm nay Pétra sẽ trở về Saigon thăm mẹ.

Von Cramm, chiếc vợt thứ nhì hoàn-cầu không rõ vì sao mà cách nay mấy hôm bị chánh phủ Đức bắt giam về sự thương-luân (?) lúc va ở Úc-châu về.

Hôm chúa nhật rồi sau khi tranh xong quận nhì cúp Lambert, cầu tướng 2 xứ Nam-miền kéo nhau tới nhà hàng Chung-nhuận-Hy để giải lao do tổng cuộc trả tiền. Chẳng rõ thế nào mà khi làm toa tới đòi, tổng cuộc không trả, bảo rằng chữ nhà hàng ấy « đập » quá. Bên chủ nhà hàng đã mượn trường tòa tới chứng nhận sự này rồi.

NGÀY thứ nhì tranh giải vô-dịch lợi hơi, 2 thiếu niên Annam ở hội Club Nautique de Cochinchine chia tay đoạt giải quan-hệ hết ráo.

LỘI 200 thước tự do, Hoài bang nhứt lợi 100 thước lợi ngửa Trước giết giải, và khi lợi tiếp sức 4 x 100 cũng Chinh hội C. N. C. đoạt luôn giải đầu do bốn người này thay phiên tiếp hơi là Trước, Hoài, Chính, Charlot.

CHÚA nhứt rồi nhà cựu vô-dịch Nguyễn-văn-Yến đi duợt. Đương chạy ngon trơn, chiếc xe Génial Lucifer tubes Reynolds của anh bỗng tét 2 cái gấp trước. Yến té một keo rất nặng có lẽ không thể dự những cuộc đua gần đây.

CUỘC đua thi lấy văn bằng 50 cây số, sẽ chạy vào ngày chúa nhật 13 Mars Saigon - Bac Biénhoa và trở về.

Khởi sự chạy tại đường Norodom mỗi tốp 10 cua-rơ vào 6 giờ đúng và cứ mỗi tốp cách nhau năm phút. Ở bac Biénhoa có kiểm sát viên đóng dấu vào sổ mang ở lưng.

Đến như cấp bằng 100 cây thi chạy vào chúa nhật 20 Mars, đăng tên tốp 1 cắt tại báo quán La Dépêche cho tới chiều thứ năm thì hết và qua trưa thứ sáu tới trưa thứ bảy lấy dossard được

CUỘC đua tuyển Saigon-Lagna-Saigon chạy vào ngày 27 Mars để dành riêng cho cua-rơ nào có licence của hội U. V. C. mới được.

Ngày giờ nào đăng tên sẽ cho hay trước.

HỘI banh Islington sang Hong-Kong thắng hội Nam-Hoa 0-1 và hội tuyển nhà binh 3-1.

CUỘC tranh vô - địch về các môn điền kinh sẽ có tại sân Saigon.

Một người đui cá 2 mắt mà đoạt giải quán - quân cờ tướng ở Lạng - sơn

Theo tin báo « Trung-bắc » ở Hanoi, thì hôm cuối tháng rồi, hội Tri-tri (tức Khuyến - học trong Nam ta) Lạng-sơn tổ chức cuộc thi cờ-người rất lớn.

Cờ-người tức là cờ-tướng mà quân bằng người thiệt, mỗi người là một quân cờ.

Cả thấy có 10 tay danh-kỹ ở các nơi và 6 tay ở Lạng - Sơn

dự-thi, chia ra 8 cặp tranh đấu, tổng hân-hộ, tỉnh Nam - định, có nhơn-viên của hội Tri - tri Anh Böt là người đui đặc cả 2 đứng dàn xếp trông coi rất kỹ mắt, lúc tranh đấu chỉ dùng trí lưỡng không thể gì có sự gian nhò ; sau khi suy-nghĩ mỗi nước lần được.

Kết cuộc, giải quán quân về bé con đi nước cờ ấy dùm mình, tay anh Nguyễn-văn-Böt, trạc Thế mà cả bọn sáng mắt đều 30 tuổi, người ở xứ Sỏi - đông, phải thua anh mới kỷ.

20 NĂM DANH TIẾNG

NAM THẢO ĐƯƠNG

59, Quai de Belgique. — SAIGON

TRUNG-NAM Y.SI NGUYỄN-VĂN-BÁU

Chuyên trị các chứng bệnh của Phụ-nữ và Nhi-dông

Giờ coi mạch : Sáng từ 8 giờ tới 12 giờ. Chiều từ giờ 3 tới 7 giờ.

Gian hàng Annam lớn nhứt ở Hội-chợ

Trên đây là gian hàng ME-OPLAN của ông Jacques-Linh kiến trúc rất lóa-lao và tốt đẹp hơn hết của người Annam tại Hội-chợ Bải-lao. Khi viếng gian hàng này quan hống-đốc có để lời khen ngợi và ban tổ chức ân tứ mề-day vàng.

Trong gian hàng đó có trưng 3 thứ xe có tiếng là METAL-OPLAN, CHAMPION và CAMI-GENT.

Bán viết máy y giá các xưởng chế tạo bên Âu Mỹ, có đủ đồ phụ tùng thay vào các thứ viết máy. Có khắc tằng (không tính tiền) tên họ các ngài vào viết máy. Viết máy ngòi verre từ 2p.50 tới 3p.50, ngòi vàng có từ 3p.50 tới 20p.00.

Sửa và cho mượn các thứ máy đánh chữ, có máy khắc chữ rất thần tình và mau lẹ

TRAN-NGUYEN-CAT

81, Boulevard Charner SAIGON Tél. 21.289

MỚI PHÁT MINH ĐÔI HÌNH NGƯỜI

HÓA-THÂN-CHÍ-BỬU-HOÀN : Là một phương thuốc mới phát minh, trị tuyệt bịnh phong, đơn cùi.

HỮI-HOA-TÊ Có cho thí-nghiệm mấy chục người đều lành mạnh cả. Tôi có đăng bịnh bịnh nhơn ở nơi báo Điện-Tin rồi. Qui vì không tin xin mời đến nhà sẽ thấy sự kết quả của chúng tôi. Thuốc này tôi dám cam đoan, hề uống từ 1 tháng tới 4 tháng thấy đôi hình, không sai. Từ 4 tới 10 tháng thì lành mạnh như xưa, uống lâu mau tùy theo bịnh nặng nhẹ.

SƯU-PHONG BỒ-HUYẾT : Trị tuyệt bịnh : đau gân, đau xương, đau lưng, Tê, Bại, Nhức mỏi. Đêm nằm tay chơn để đầu tê đó, mặt mày tây chơn nó làm như kiến bò. Dùng đến thuốc này thì hết tuyệt.

VẠN LINH ĐẠI BỒ : Chuyên trị : đàn ông đàn bà ăn uống không đặng. Tinh thần suy kém, hay đau lưng, mệt nhọc, ái tình, da xanh vàng mề, đầu hay chán vàng, ngời làm việc thận hư, hề uống vô thì thấy khoẻ và công hiệu liền.

ĐÔI SẮC NGƯỜI : Thuốc NGUYỄN-ĐỨC bỏ á-phiện có thí-nghiệm tại Laboratoire Identité Saigon. Là một phương thuốc đại bổ, không phá không hành, không di tinh, không nhọt, không nhức mỏi, không thêm á-phiện, dám cam đoan. Uống vô từ 15 ngày thấy cân nặng thêm một hai kilos. Lục-châu và Saigon quí ông đều có dùng nhiều rồi. Ai ai cũng đều khen tặng là một phương thuốc thần.

Hóa Thân Chí Bửu hoàn : mỗi hộp giá 1p.20

Vạn Linh Đại Bồ : mỗi hộp giá 0p.40

Sưu Phong Bồ Huyết : mỗi hộp giá 0p.80

Thuốc bỏ A-phiện : mỗi hộp giá 1p.00

Nhà thuốc NGUYỄN-ĐỨC-ĐƯƠNG

số 17 đường HUỖNH-QUANG-TIÊN (Cầu Rạch Bần) SAIGON

NGUYỄN-VĂN-VANG BAO CHẾ

Savon TRÁI-THO'M

HIỆU THAI-PHONG

72% dầu — 186 Quai de Belgique — Saigon

KHÉO XÉT TÂM-LÝ

GIỮA những phút thiêng-liêng nhất, giữa ta bận việc sắp đặt vui xuân, những thời khắc hoan lạc nên người ta không công nhất, mọi người đang vui đầu nghe những tiếng nân-ni cười hề-há nháp chén nước trà tàu, ăn mấy miếng mứt gừng nồng miệng, ngồi rung đùi và lắng nghe những tiếng pháo cười dài không ngớt đón xuân. Xuân mới biết đâu sẽ không đem đến cho họ những cái tương-lai rực rỡ, những cảnh êm vui đầy-đủ của hạnh-phúc mà họ đã sẵn sàng phác-họa một cách táo-bạo trong trí-nghĩ mỗi khi xuân đến.

Rồi chủ khách kể cho nhau nghe ngàn vạn chuyện vui tươi tốt đẹp, cổ nhớ lại bao nhiêu hạnh-phúc, bao nhiêu hy-vọng mà họ đã có rồi hay sắp có để lỏe với nhau rằng họ đã có nhiều lần sung-sướng.

Giữa lúc muôn hoa đang phô duyên hê mỗ một nụ cười hăm-tiểu để hút lấy cái tinh anh rải rác trong bầu vũ-trụ, và vạn-vật đương thay màu đổi vẻ mới, để đón rước mấy ngày xuân rực rỡ thì, thằng Xoa với những người cùng với nó một số-phần, đang bóp lòng uống miếng nước lạnh cầm hơi để

mà sống sót, để mà la liệt, lẫn vạt hơn hờ vui mừng với xuân lộc, để mà dôi, và để tiêu-biểu sắp đến cho tới cỏ cây là vật và cho một hạng cùng dân vô tri-giác cũng được ơn nhuần tưới của Hóa-công nhưng ta

đây là người mà riêng ta lại chịu đắm chìm trong cảnh đời rét thế này? Bao rằng thiên đạo chi công là chỗ nào đâu?

Nó tự hỏi như vậy là phải. Tại sao trong lúc đáng lẽ nó phải cổ sung sướng để quên những lúc khổ cực xấu xa của đời nó trong năm vừa qua, để hưởng cái xuân mới, để nó mong ước một ngày mai tốt đẹp, có một tương lai vui vẻ đột nhiên đem đến cho nó cái nguyên vọng đạt thành mà chẳng giờ

phút nào nó không nghĩ đến, nó muốn tạm quên hết những cảnh nhà một. Trời trước cửa mỗi khốn đốn của 365 ngày đã qua, nhà, nó đứng cách cung kính nó muốn rán sống tưởng-tượng rồi miệng ngậm nga một bài với những giây phút thần tiên thơ tứ-tuyệt mà nó học một chốc lát, khốn nỗi, cái da-dày của ai hồi nào không biết Với lép kẹp lại chẳng cho nó được nhà nào cũng vậy, trước hết quên?

Rồi nghĩ thầm: thia đến chỗ éo-le bất bình của số phận, nó bắt chận ngán thở dài.

Càng làm nó chán ngán hơn nữa là lúc đói bụng mà tai cứ phải nghe những tiếng giày dép lộp cộp trên đường, những tiếng người ta chúc mừng nhau năm nào cũng sáo-củ như năm ấy.

— Chào bà năm mới, chúc bà sinh cháu trai.

— Cháu xin chúc ông bà đặc tài đặc lộc, thăng quan tiến chức.

— Xin chúc cụ sống lâu trăm tuổi v.v..

Nhưng lời chúc nhau vô-vị đưa mãi tới bên lỗ tai thằng Xoa, bất-giác khiến nó phải mẫn một nụ cười khinh-bĩ.

Bỗng một ý-nghĩ thoáng qua trong trí não, nó phả ra vui cười một cách rùn rợn:

— Người đời đã ham chuộng những cái hư-danh; ưa nghe những câu chúc tụng xằng, không cần có nghĩa lý; chỉ khoái những cái hạnh-phúc mơ-mộng, vậy thì tội-tình gì ta không lợi dụng ngay cái-tâm lý người đời để nuôi thân sống ta? Đời có thiếu gì kẻ lợi dụng chỗ

nhược về tâm-lý nhơn-sanh đó mà ám no vang về là gì!

Thế rồi, nó chống chiếc gậy tre tập tễnh đi dạo thăm từng nhà một. Trời trước cửa mỗi khốn đốn của 365 ngày đã qua, nhà, nó đứng cách cung kính nó muốn rán sống tưởng-tượng rồi miệng ngậm nga một bài với những giây phút thần tiên thơ tứ-tuyệt mà nó học một chốc lát, khốn nỗi, cái da-dày của ai hồi nào không biết Với lép kẹp lại chẳng cho nó được nhà nào cũng vậy, trước hết quên?

Rồi nghĩ thầm: thia đến chỗ éo-le bất bình của số phận, nó bắt chận ngán thở dài.

Càng làm nó chán ngán hơn nữa là lúc đói bụng mà tai cứ phải nghe những tiếng giày dép lộp cộp trên đường, những tiếng người ta chúc mừng nhau năm nào cũng sáo-củ như năm ấy.

— Chào bà năm mới, chúc bà sinh cháu trai.

— Cháu xin chúc ông bà đặc tài đặc lộc, thăng quan tiến chức.

— Xin chúc cụ sống lâu trăm tuổi v.v..

Nhưng lời chúc nhau vô-vị đưa mãi tới bên lỗ tai thằng Xoa, bất-giác khiến nó phải mẫn một nụ cười khinh-bĩ.

Bỗng một ý-nghĩ thoáng qua trong trí não, nó phả ra vui cười một cách rùn rợn:

— Người đời đã ham chuộng những cái hư-danh; ưa nghe những câu chúc tụng xằng, không cần có nghĩa lý; chỉ khoái những cái hạnh-phúc mơ-mộng, vậy thì tội-tình gì ta không lợi dụng ngay cái-tâm lý người đời để nuôi thân sống ta? Đời có thiếu gì kẻ lợi dụng chỗ

VIÊN-ĐÔNG LẬP-BỒN

Hội Đông-Pháp vô-danh hùn vốn 4.000.000 phật-làng, một phần tư đã góp rồi Công-ty hành-động theo chỉ-đu ngày 12 tháng tư năm 1916. Đăng bạ Hanoi số 419

Món tiền lưu trữ: 858.550\$ 71

Tính đến ngày 31 Decembre 1936 để hoàn vốn lại cho người đã góp

HỘI ĐÔNG-PHÁP SÁNG LẬP NÊN BỞI HỘI LẬP BỒN TO NHẤT HOÀN CẦU: HỘI SÉQUANAISE LẬP BỒN GIÚP NHỮNG NGƯỜI ĐỀ DÀNH TIỀN

TỔNG-CUỘC ở HANOI

32, Phố Paul Bert - Giấy nói số 892

QUẢN-LÝ ở SAIGON

68, đường Kinh-Lập - Giấy nói số 21.835

Số tiền đã trả cho những vé bán lại hay là được trúng số (Đến cuối tháng 12 năm 1937): 776.254\$ 70

KỶ THỨ 54

những số trúng ngày 27 Janvier 1938

xổ hồi 9 giờ ban mai tại phòng Quản-Lý ở Saigon, 68, Bd Charner

Do Ông Hoareau, Đốc-Học trường RICHAUD ở Saigon, Chủ tọa.

Thì chứng: Ông Pierre Vidal, Sở Trưòng-tiền Hòa-xa ở Saigon

và Ông Tran-kim-Quan, Chủ Nhà-thuốc Tây ở đường Bonnard Saigon

Số trúng	Những người trúng số	Số tiền lãnh
VÉ TIẾT KIEM "A"		
Số ra trên bánh xe: 2.670-0.950-0.555-2.890-0.963 1.234-2.854-0.821-2.640-0.075-1.745-1.081-2.370-0.076-2.685		
Những vé được lãnh tiền trúng:		
26.440	M. LE-VAN-CAN, Diên-chủ, Ương-Diên, Ba-Phước, Bentre . . .	400\$
27.075	M. NGUYEN-VAN-HUYEN, Buôn bán, Hailran, Namdinh . . .	400\$
31.745	M. ROCHON, Sở Thương-Chánh, Saigon . . .	400\$
36.270	M. TIEN-VIET-SAM, Phú-Quy, Bình-Diêu, Bình-Son, Quang-Ngai	400\$
44.451	Số chưa bán ra.	
VÉ TIẾT-KIỆM CỎ		
Xổ số thứ nhất: BỘI PHẦN		
Số ra trên bánh xe: 18.119-29.560		
Những vé được lãnh tiền trúng:		
18.119	M. LAI-VU-CHAM, 38, Rue Sadi Carnot, Haiphong (Vé 200\$	1.000\$
54.560	đang hồi vốn gấp 5 lần)	
Vé chưa bán ra.		
Xổ số thứ nhì: HỘI NGUYÊN VỐN		
Số ra trên bánh xe: 2.924-0.073-2.824-1.134-0.735 0.260-0.404-1.033-1.194-2.079-2.030-1.034-1.737-2.115 0.300-0.746-1.180-2.709-0.246		
Những vé được lãnh tiền trúng:		
8.824	M. Robert CORNU, Sở Thương-Chánh, Namdinh,	200\$
12.735	Mme PHAM-THY-THANH, Chủ nhà hàng Công-An, Huag-Ky, Nhatrang	500\$
22.032	M. NGUYEN-TRUNG, Hailang Quangai	200\$

Xổ số thứ ba: ĐĂNG TIỀN GÓP

Số ra trên bánh xe: 2.673-1.695-2.235-0.980-0.275
0.546-0.120-0.674-2.804-2.733-1.984-2.077-0.946-2.359
0.284-1.056-0.557-2.066-1.067

Những người cầm vé có tên dưới đây được lãnh một vé miễn góp có vốn định trước nơi cột thứ nhì, giá bán lại biên nơi cột thứ nhất.

Những vé được lãnh tiền trúng:

42.284 M. LE-VAN-THINH, Chef de Gare, Quang-Yen 110+20 200\$
55.067 Số chưa bán ra.

Khai trúng số thì chủ vé cử việc giao lại cái vé tiết-kiệm và lãnh tiền ngay đủ số học nguyên kiện.

Cuộc xổ số kỷ niệm ngày thứ bảy 26 février 1938, đúng 9 giờ ban mai, tại Hội-Quán ở Hanoi, 32, Rue Paul Bert.

CÁC NGÀI CÓ MUỐN một số vốn lớn mà mỗi tháng chỉ phải để dành một số tiền nhỏ? Các ngài nên mua ngay thứ **"TITRE A"** của bồn hội từ lúc mới mua vé **VÉ TIẾT-KIỆM MỚI "TITRE A"** được lãnh 50% Vé tiền lời

Người chủ vé gây vốn bằng cách góp tiền từng kỳ trong một thời hạn có thể kéo dài đến 25 năm, tùy theo ý muốn mà có thể lãnh ngay số vốn ra, nếu vé mình trúng ở trong các kỳ xổ số hàng tháng, hay cùng lắm đến hết hạn vé.

Ngoài số tiền vốn đã cam đoan, chủ vé còn được hưởng thêm tiền lời, càng ngày càng tăng lên.

Ví dụ: góp mỗi tháng 30\$ để gây	một số vốn có bảo đảm ít nhất là . . .	12.000\$
20\$		8.000
10\$		4.000
5\$		2.000
Số tiền vốn của các người vào hội ở xứ Đông-Pháp	2\$ 50.	1.000
	1\$	400

NHỮNG QUYỀN LỢI ÍCH CHO VÉ TIẾT-KIỆM THỨ "A"

- 1 Chủ vé muốn bán lại vé tiết-kiệm một cách rất dễ dàng, miễn là vé đã góp tiền được hai năm rồi, bán được theo giá tiền đã cam đoan.
- 2 Nếu người chủ vé cần tiền, có thể vay Hội một số tiền ngang với 90% cái giá tiền bán vé, và vẫn được dự các cuộc xổ số.
- 3 Chủ vé muốn ngưng góp lúc nào cũng được, đến khi muốn góp nữa thì có quyền góp cả những tháng đã bỏ hạn là không cũng được.
- 4 Người của Hội đi đến tận nhà thu tiền tháng, mà người chủ vé chẳng phải chịu thêm tiền phí tổn chi.
- 5 Vé tiết-kiệm này là vé "Vô-Danh" nếu chủ vé hoặc vì quá-cổ, hoặc tự ý muốn, thì có thể nhường lại cho ai cũng được, mà Hội không tính tiền phí tổn hay là trừ thêm một món tiền nào cả.
- 6 Hội Viên-Đông Lập-Bồn trừ bớt tiền 5% cho những vé tiết-kiệm nào trả tiền 12 tháng trọn 1 năm.

HỘI CẦN DÙNG NHIỀU ĐAI-LÝ CÓ BÙ TỰ CÁCH

AU PORTRAIT ARTISTIQUE

48, Rue Do-hu'u-Vi. — SAIGON

VẼ HÌNH BẰNG SAUCE, BẰNG PHẤN MAU, BẰNG DẦU SƠN
BẢO KIẾT GIỐNG NHƯ TẠC
SỬA ĐỔI THEO Ý MUỐN CỦA QUÝ KHÁCH
GIÁ RẤT RẺ, KHÔNG ĐAU BẰNG

F. MARTIN
peintre portraitiste

DU-LỊCH CÁC NƠI

Lấy đường chạy và xét xe
Học cầm bánh xe hơi
Thi lấy giấy xe hơi
Mua bán xe mới, cũ do nơi

TRƯỜNG XE HƠI

TRINH HƯNG NGẪU 95-95 bis rue Lagrandière
Tél. 20.425 SAIGON

PHÒNG KHÁM BỆNH

Chuyên trị bệnh con nít, bệnh đàn bà và

GIỜ KHÁM BỆNH

Sớm mai từ 9 giờ đến 12 giờ

TRẦN-NGỌC-ÁN

Thượng thọ ngũ đẳng bửu tinh
Cựu lương-y viện-trưởng PHÒNG-BỆNH-VIÊN
(nhà thương trị bệnh phong-tĩnh) Saigon.
29 năm kinh nghiệm ở các đường đường Lạc-tĩnh
và ở Sài-thành

Số 56, đường AVIATEUR GARROS
Ở góc đường Taberd. — SAIGON — TÉL. 21.101

NHÀ THUỐC

DÔNG-THỌ Y LÂM DU'OC CUOC

260, Rue Paul Blanchy, trước nhà thờ Tân Định

Bảo chế rỗng các phương thuốc của Pierre Lê-quang-Bổn đã phát minh. Thuốc chữa bệnh ĐƠN-PHONG-CỦI và bệnh HO, HEN, SIỀNG v.v. Có đủ thuốc trị các chứng bệnh nam, phụ, lão, thiếu. Mục đích giúp cho các lương y xem mạch rồi lấy thuốc nơi bồn hiệu mà điều trị không cần cho toa thuốc chèn, hoặc nhà bệnh tùy chọn môn thuốc nào hợp chứng mua dùng rất là giản tiện. Có mục lục để gởi cho. Cần nhiều nhà Đại-lý. Xin viết thư thương lượng.

Registre du commerce de HANOI N° 546

HANOI (Tél. 643) — HAIPHONG Tél. (332) — SAIGON Tél. (21.289)
Hanoi le 22 Novembre 1937

Kính gửi **Professeur Nguyễn-thượng-Hiến**
CHIROMANCIEN — 251, Rue Lagrandière — SAIGON

Kính ông,

Xin thú thực cùng ông rằng xưa nay tôi rất ghét tướng số, tuy vẫn biết đó là môn khoa học nhưng tôi cho là người chịu nghiên cứu đến nơi đến chốn, mà xem được tính tướng. Phần nhiều chỉ nhận-nhận những kẻ nói láo lấy tiền.

Đệ trong năm tôi có ghé qua SAIGON về việc buôn bán, có ông bạn tôi đưa tôi đến thăm ông. Ông có xem cho tôi suốt đời, nhưng lúc đó tôi cũng chẳng để ý đến làm gì.

Ái ngờ cái QUI-KỲ (Note) ông biên cho tôi, đến năm nay tôi giờ ra xem thấy trúng lắm trong mọi việc làm ăn và việc gia-dinh không sai một mảy may.

Vì vậy tôi viết thư này vào ông đề ông biết nghề xem Tay Tướng của ông khá lắm và mong ông càng ra công nghiên-cứu thêm lên để một ngày kia phát toang được cái màn huyền bí của vũ-trũ.

Kính ông cùng quý quyến được vạn an.

MAI LINH

NOTA — Hình trên đây là bằng hiệu một cửa hàng sách lớn do M. MAI-LINH chủ trương tại HAIPHONG, ngoài ra tại HANOI còn có tờ báo POUR LA JEUNESSE SCOLAIRE với tờ Tiểu-Thuyết THỨ BA và ở Saigon 120 — Rue Georges Guignem. Còn bức thư này M. MAI-LINH khen tài nói TIỀN-TRI của PROFESSEUR NGUYỄN-THƯỢNG-HIỆN.

Bản tay của M. MAI-LINH

Năm 1936 PROFESSEUR NGUYỄN-THƯỢNG-HIỆN có đăng hình và bản tay của M. MAI-LINH trên

tờ báo MAI này và có đoán, tiên-tri rằng sau này M. MAI-LINH sẽ có sự nghiệp và công cuộc làm ăn rất lớn lao từ một nhà bán sách nhỏ. Mọi sự làm ăn đồ sộ ngày hôm nay của M. MAI-LINH là sự kết-quả lời đoán của PROFESSEUR NGUYỄN-THƯỢNG-HIỆN cách đây 2 năm rất đúng.

HẠNH PHÚC GIA ĐÌNH !

TRONG GIA-ĐÌNH MẠNH MỀ VUI VẺ LÀ TRONG KHI ĐAU ỒM DÙNG THUỐC CỦA

Nhà thuốc Annam

VỎ-VĂN-VÂN

Danh tiếng và lớn nhất trong cõi Đông-Pháp, tinh chế đủ các thứ cao, đơn, huồn, tán, trị đủ bệnh, linh nghiệm phi thường. Đã được thưởng nhiều huy chương vàng bạc và nhiều bằng danh dự trong các kỳ đấu xảo; trên lại được Đức Đại Nam Hoàng-Đế ân tứ cấp bằng tài năng và nhất hạng ngân-tiền

Tổng cuộc : THUDAUMOT — COCHINCHINE — Số điện thoại : 4

CHI - C U O C :

SAIGON: 229, RUE D'ESPAGNE, Tél. 21.442

HANOI: 86, RUE DU COTON

HAIPHONG: 75, AVENUE PAUL DOUMER

TOURANE: AVENUE DU MUSÉE

HUÉ: 87, RUE PAUL BERT

QUINHON: AVENUE GIALONG

Hai phương thuốc đã được Đông-bào hoan nghênh

Số 1. — **BÁ ĐÀ SƠN QUÂN TÂN.** — Trị bệnh tử cung và bạch đới khối cân bôm rữa

Số 2. — **TAM TINH HẢI CẦU BỒ THẬN HOÀN.** — Trừ tuyệt bệnh mộng-tinh, di-tinh và huột-tinh

III

Một dãy những xe ô tô mới tinh hãm toàn hiệu Đức Quốc và Mỹ Quốc, kiểu mới ra và mới qua, nối nhau đậu trước cái villa đường Pellerin. Một đều đặn cho người ta lấy làm lạ là xe nào cũng chẳng có sếp phơ. Chũn nhơn hay nữ chũn nhơn tự cầm lái lấy.

Hôm ấy ở câu-lạc-bộ phú hào người ta họp đại hội thường niên. Triết là người đến trễ hơn hết nên sau khi chàng vào liền có tiếng người bên trong biểu chàng phải khoá ngay cửa lại.

Tiếng jazz trầm bổng du dương ở trong đưa ra làm cho chàng rạo rức như hồi còn nhỏ chàng nghe tiếng trống châu gióng khi đi gần đến rạp hát.

Dưới làn ánh sáng đỏ như máu và theo nhịp đồn êm ái của một bản tango huyền ảo, một cử tọa gồm toàn những người dài các phong lưu đương truyền cho nhau những ý dâm. Triết không còn phải là người khách lạ nữa nên người ta chỉ chào chàng bằng một cái cười không kén, hay bằng một cái nháy mắt.

Tuần rượu đã qua rồi. Và đều làm cho chàng đề ý nhứt là hôm nay trong phòng tuyệt nhiên không có bóng dáng một tên bồi. Triết phải tự đi lại buffet lấy cocktail mà uống. Ý chừng ai cũng đã dùng nhiều rượu nên coi bộ say lừ lừ ra cả. Cái không khí trong phòng làm cho chàng tin rằng hẳn quý Satan chỉ huy cuộc khiêu vũ đêm nay.

Chàng bỗng sực nhớ nên để mắt lên lối tìm Minh. Cô nàng đương ngồi và dài các bước theo nhịp đồn, trong tay của một vị đốc tờ trẻ tuổi. Đôi mắt nàng long lanh sáng quắc. Chàng cảm thấy một sự khoan khoái vô biên lúc say đắm nhìn nhan sắc nàng. Nhưng vậy mà chàng không khỏi bực tức về sự chàng không biết nhảy đầm vì nếu chàng biết thì chuyện ôm ghì cái thân thể khéo nặn của Minh vào lòng là chuyện chẳng khó khăn gì cả. Chàng nghiêng rằng lại, tự trách sao xưa nay cứ chần chờ mãi mà không chịu học lấy một vài bước khiêu vũ.

Đèn đỏ vụt tắt để nhường chỗ lại cho một thứ ánh sáng mờ mờ. Màu sơn của vách tường dội lại thành ra cái sà-lông chỉ ở trong khoảng tranh tối tranh sáng mà thôi. Rồi cứ như thế, những nhạc điệu cứ nối nhau liên liên chuyển cuộc khiêu vũ từ bài này sang bản lên trên vai.

kia. Cử tọa nhảy nhót không ngừng chân. Giữa hai bài kèn, cái đám người ấy lại họp một ngum cocktail hay whisky để mà đứng không vững.

Rượu vào, người ta lần lần giờ những trò tục - tũ ra. Đương lúc nhảy có anh chàng vừa lè nhè hát vừa nhịp vào đít của nữ kỵ binh. Có anh quai quắc hơn lại đưa tay mân mê mấy quả dừa non. Trong phòng đã bắt đầu phảng phất một làn không khí dâm ô quý phái.

Một bọn người khác mà Triết thoáng thấy có cả Song không biết vì say hay vì không biết nhảy mà ngồi rập nhau la hét như muốn đòi đi Biên-hóa lập tức!

— Máu! Rượu! Và đàn-bà!
— Van tuế! Whisky!
Whisky vạn tuế!

— Cocktail muôn năm!
— Đốt mẹ cái cuộc đời chẳng tũ và sắc!
— Đời là một tộ canh không bỏ muối!

— Vui chơi đi anh em ơi! Đã ai chắc gì sống đến ngày mai!
Người ta lớn tiếng rống la inh ỏi như trong một buổi chợ sớm. Ai cũng muốn la át tiếng người đứng bên và ai cũng tranh nhau đưa ra một câu hoặc lý thú hoặc có duyên.

Một anh chàng chừng là thi sĩ, ngồi thần nhên trong một xó, tay mân mê một đoá hoa thỉnh thoảng ngẫm rằng:

Tháng giêng ngon như một cặp môi gần.

Tôi sung sướng như một vàng một nửa,

Người ta phá lên cười, gấp đôi người lại mà cười, bỏ ra mà cười. Có anh lúc chằm cho chuỗi cười dòn lại hết lên một tiếng đinh tai điếc óc.

Người ta vui. Vui quá. Có kẻ chảy nước mắt vì chưa từng trong đời khi nào vui bằng hôm ấy.

Cử tọa nghỉ nhảy để thở.

Một ông bác sĩ đầu tóc rối bù từ lúc nào không biết nhảy lên đứng trên một cái ghế la như muốn tự xé cuống họng:

— Làm trai chết chẳng da ngựa học thầy...

Tiếng jazz toan nổi lên lại bị dập tắt ngay. Mọi người đều lắng tai nghe:

—... Thì cũng phải chết nằm trên.. bụng của một con đàn bà!

Lời hoan hô dậy lên từ phía.

— Bis! Bravo doctor! Bis! Bis! Thượng mã phong vạn tuế!

Người ta tranh nhau lại công vị bác sĩ có nhiệt huyết ấy khiêu vũ từ bài này sang bản lên trên vai.

Triết vì chỉ ngồi để nhìn những đám ảnh cử động một cách say sưa trước mắt và những đám thanh huyền nào bên tai nên uống rượu vào bất kể, cạn ly này đến ly khác. Da thịt chàng như muốn cháy, đầu óc chàng như muốn vỡ toác ra... Ngả mình vào lưng ghế, Triết say. Bóng người quay cuồng, mờ lần lần trước đôi mắt đỏ và nóng của chàng. Tiếng la hét chàng nghe xa lần lần rồi chàng không biết gì nữa.

Lúc tỉnh dậy thì một cảnh tượng hoan lạc ghê gớm không tả được hiện ra trước mắt Triết. Chàng dụi mắt tưởng mình đương sống trong một ác mộng. Nhưng không, chàng quả có đủ lý trí. Vì lúc ấy chàng biết rằng mình khắc ở cổ và khát nước một cách lạ thường. Lão đảo đi lại phía buffet chàng nức một cốc nước lạnh đầy. Uống vào chàng thấy khoẻ lại chút ít.

Đưa mắt nhìn chàng thấy lần lóc trên mấy chiếc đi - vàng nhưng anh chàng la hét om sòm hồi này bây giờ hóc hác đến khờ khạo. Ai nấy áo quần đều lòi thoi lóc thốc. Có kẻ nơ sứt ra hay cà-vạt buông thõng xuống. Có kẻ lại chỉ còn mặc sơ mi và quần đùi tuy còn mang giày để thấy hai ống chân đầy cả lông.

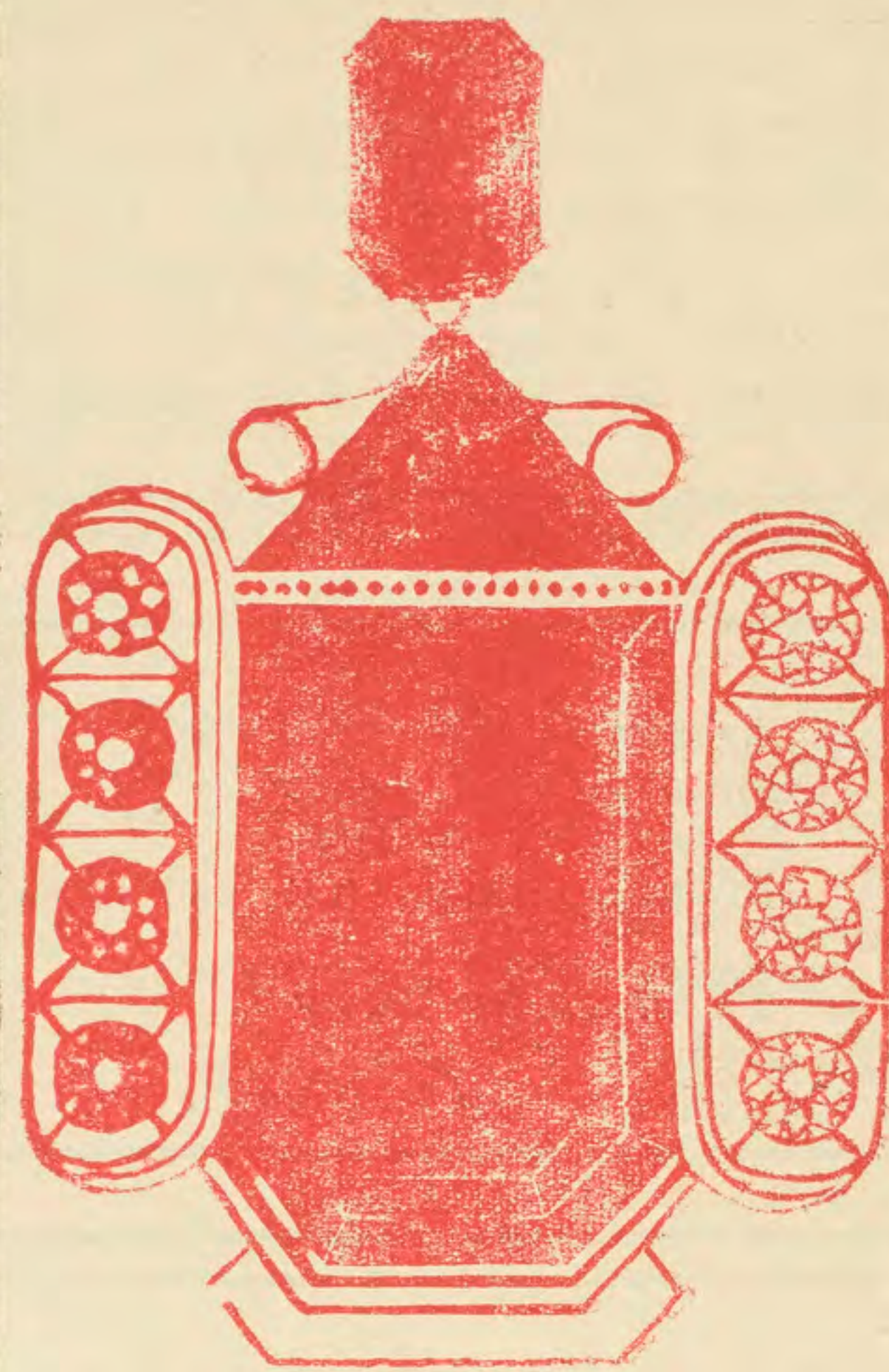
Người ta dầm lên trên những ve chai cốc rượu bể, trên những giày dép bỏ rơi, trên những chiếc nón kiểu mới, trên những miếng bánh sandwich, và những màu xi gà. Hoa quả nằm rải rác ngổn ngang trên bàn. Mùi của rượu và của đồ ăn ối ra làm cho Triết nhợn muốn ối theo. Và nồng nặc hơn hết có cái mùi của phẩn, của nước hoa, của mồ hôi ở mấy chỗ kín của da thịt người đàn bà tráo trộn lại.

Triết thấy cái xã hội phong lưu quý phái ấy bây giờ đã còi hết cái lối dài các để hiện lại nguyên hình thành những con vật hoàn toàn với thú tánh. Người ta không còn giữ gìn gì nữa, người ta tự thả mình rơi tới đâu thì rơi.

Trên tấm nệm hoa, một thiếu nữ mặt mày bạc phếch như một người chết, đương ngủ say. Đôi chân nàng chàng hăng ra. Hai ống quần nhiều trắng rỗng và mỏng cuộn lên đến tận cửa mình. Nàng lại không có quần lồng. Cả áo dài nàng cũng đã cởi tự bao giờ, chỉ còn mặc một cái cóóc-xê lụa trong và mỏng.

Nàng nằm chặt trong tay một chiếc mù xoa nhỏ. Trong phút

CHÍNH HOA - KHỎI VỀ AI ?

Nhơn dịp hội chợ hải sản Saigon, Sedec và Huế chúng tôi có chế nhiều kiểu Pendentifs đa diện nước nhơn hột xoàn mới thật đẹp vô vàng tây và vàng trắng có giấy riêng bảo kiết hột xoàn và vàng tây pha cao.

Nhiều đồ nữ-trang khác: bông tai mặt bạc vác lạ, nỉa, cà rá, vòng nửa mặt, giây chuyền. Muốn kiểu nào viết thư chúng tôi sẽ gửi catalogue hàng sang bà. Gửi lãnh hóa giao ngân.

QUÂN - CHUẨN
chế đồ nữ-trang tại
21, rue Ampère Courbe
— SAIGON —

Thêm: cách kiến trúc gian hàng Quân-Chuẩn tại hội chợ hải sản Saigon bề cao 16 thước, bề ngang 8 thước, bề vó 10 thước, bề mặt 80 thước. Kỳ tới xem báo « MAI » nói về cách trưng bày trong gian hàng.

mề mang, nàng đã để hai cái bắp bắp phở trương một cách trắng tráo. Sợi giây thắt lưng hồng hồng rất dễ yêu như chỉ còn ngóng đợi một bàn tay nào.

Bên cạnh nàng, một người đàn ông nằm rên hừ hừ, đầu gối lên bắp đùi của nàng và tay để lên bụng của nàng.

Người ta nghỉ nhảy từ lâu rồi. Bọn nhạc-công, người ta cũng đã cho về hết.

Trong phòng vẫn mờ mờ sáng.

Đương lúc 1 riết còn mãi ngáy người nhìn cái cảnh tượng trụy lạc ấy thì một thiếu phụ khác mà Triết quen mặt, đang lão đảo muốn đi đến phía chàng ngồi. Lúc ban này, nàng nằm giữa hai người đàn ông. Nàng vừa chỗi dậy một cách mệt nhọc. Nét mặt nàng lừ đừ, và dễ thấy rõ phần tuôn theo mồ hôi. Đôi mắt nàng đỏ ngầu. Nhan sắc ấy thường ngày lộng lẫy và làm cho Triết thêm muốn, bây giờ trông nó tàn tạ đến đáng thương. Đứng lên nhìn chung quanh, nàng gắng gượng mở một nụ cười mơ hồ rồi đưa tay lên trán, nàng nhắm mắt lại như muốn xua-đuổi một ám ảnh. Chừng nàng say lắm...

Bọn người còn chút tỉnh trí họp nhau lại. Ai nấy đều đầu tóc rối bù, áo quần hoen ố. Có kẻ đứng không vững phải dựa vào ghế. Một nhà viết báo ở đằng kia, rỗng hết sức đứng dậy rồi lại té rũ xuống như một chiếc quần lãnh mà người ta để buông thõng.

Người ta khui những chai sâm banh. Công việc ấy họ tranh nhau làm và làm một cách rất khó khăn vì ai cũng tưởng mình tỉnh táo lắm mà tình thật thì say gần không biết trời đất gì nữa. Tiếng nút chai nổ và nhảy tót lên trần nhà.

Người ta chen chúc nhau, xô

đẩy nhau, đưa cốc ra. Rượu vào cốc thì ít mà đồ tràn trề xuống đất thì nhiều.

Chưa kịp uống, một anh chàng đã ợ lên mấy tiếng rồi chạy lại ối trên một cái đi-văng có người nằm. Một anh chàng khác lại nghiêng đầu rót rượu vào trên má một cách say sưa và miệng thì nhấp như ngon lành lắm.

Một anh chàng khác nữa cầm cốc rượu đầy, đứng ngả nghiêng ngã ngửa lè nhè với giọng tội nghiệp:

— Anh em... làm ơn cho... tao với! Tao muốn... uống rượu quá mà... không biết miệng... ở đâu! Anh em làm... ơn chỉ cho... tao chút!

Mọi người đều nhắm mắt, trum vai nhẩn miệng ra cười một cách hết sức Lưu-Linh.

Triết cũng đem cốc lại lấy rượu sâm banh, nhưng lúc lão đảo bước, chàng mới nhận thấy rằng chàng cũng đương còn say ngất.

Người thiếu phụ vừa rồi tiến chầm chầm đến phía bọn người say uống rượu. Nàng đi, thỉnh thoảng lại chúm mũi một cái. Bỗng nhiên nàng đứng lại, rục rịch hết quần áo. Đến khi cái quần đã rũ xuống nằm một đồng với cái áo thì nàng hiện ra với bộ y phục hồi còn sơ sài. Nàng không có quần đùi, không có cóóc-xê. Rồi nàng ngửa cổ ra cười, cười một cách rừ rựi nghe ghê rợn như cái rừ của một con mẹ điên. Lúc đó nàng không phải là một người đàn bà nữa, mà là một con quái vật. Trước sự bất ngờ hay hay ấy Triết cảm thấy một thứ gì lạnh lạnh chạy giọc theo đường sương sống mình...

(Còn nữa)

